

ER | EESTI ROHUTEADLANE

EAFS Eesti Akadeemiline
Farmaatsia Selts

EFS Eesti
Farmaatsia
Selts

Eesti Provisorite Koda

**EESTI
APTEEKRITE LIIT**

5/2019

- ▶ Riigikogu lükkas tagasi apteekide proviisorimandi tühistamise eelnõu
- ▶ Ravimabi korralduse muutmiseks esitati arvukalt ettepanekuid
- ▶ Apteek vajab nii proviisorit kui farmatseuti
- ▶ Ilmus uus farmaatsiaterminoloogia käsiraamat
- ▶ Paide apteek tähistas oma 250. sünnipäeva konverentsiga

RhinoSol

camphor • turpentine
eucalyptus • peppermint
+Panthenol

Ninasalv

Salv ninaalusele nahale ja ninasõõrmete välispinna nahale, hoolduseks ja pehmendamiseks. Niisutab ja kaitseb. Koostises olevad kamper, tärpentiin, eukalüpti- ja piparmündiõli kergendavad hingamist, pantenool rahustab ärritunud nahka ja kiirendab naha regeneratsiooni nohu ajal.

100% oil
tea-tree • eucalyptus • olive

Ninaõli

Kuiva nina hooldusvahend. Niisutab ja kaitseb. Teepuu-, eukalüpti eeterlike õlide segu oliivõlis.

ER | Sisukord 5 / 2019

<i>Farmaatsia instituudi jõulusõnum</i>	2
<i>Sotsiaalministri jõulu- ja uusaastatervitus</i>	3
<i>Riigikogu lükkas proviisoromandi tühistamise eelnõu tagasi</i>	4
<i>Apteegireformiga seoses esitati arvukalt seisukohti</i>	6
<i>Apteek vajab nii proviisorit kui farmatseuti</i>	14
<i>LHV tuleb proviisorapteekide rajamisel appi</i>	15
<i>Külmetushaigused ja gripp</i>	17
<i>Ilmus uus farmaatsiaterminoloogia käsiraamat</i>	20
<i>Riigikontroll võrdles ravimite hindu</i>	22
<i>Ukraina ravimihinnad on paras loterii</i>	22
<i>Ravimiuudiseid mujalt maailmast</i>	25
<i>TAI alustas "Sigarexit" kampaaniat</i>	27
<i>Olupildike ja följeton</i>	28
<i>Paide apteek tähistas oma 250. aasta päeva</i>	31
<i>Muudatused apteekide tegevuses</i>	32

Esikaanel: Riigikogu hoone, kus sünnivad meie tulevikku muutvad otsused.
Foto autor Kaupo Kalda. Riigikogu fotoarhiiv.

► Toimetus:

Kaidi Sarv (Eesti Apteekrite Liit, tegevtoimetaja), Ain Raal ja Andres Meos (Eesti Akadeemiline Farmaatsia Selts), Jaak Koppel (Eesti Farmaatsia Selts), Karin Alamaa-Aas (Eesti Proviisorite Koda) ja Külliki Matt (TÜ Rohuteaduse Selts).

► Väljaandja:

Eesti Apteekrite Liit, Endla 31 Tallinn, tel 662 0323
info@apteekriteliit.ee www.apteekriteliit.ee

Farmaatsia instituudi jõulusõnum proviisorikonnale

Kallid proviisorid, head kolleegid, lugupeetud koostööpartnerid, sõbrad!

Täna teid Farmaatsia instituudi nimel senise koostöö eest. Lõppevale aastale tagasi vaadates on mul suur rõõm tõdeda, et farmaatsiaharidusega tegelev töörühm on proviisori ja farmatseudi hariduse integreerimisel suure sammu edasi astunud. Kui kõik läheb hästi, suudame ehk uuele süsteemile üle minna juba järgmisest õppeaastast. Vähemalt oleme selle sihiks võtnud ja teeme selle nimel endast oleneva. Oleme lubanud ja ka teeme.

Samas ootame jätkuvalt, et ka farmaatsiaspektori teistes osades silmaga nähtav ja sisuline areng toimuks. Jätakuvalt on näiteks lahendamata probleemiks proviisorite ja farmatseutide õiguste ja kohustuste piisavalt selge diferentseerimine, mis on aluseks nende harimisel, praktikas rakendamisel ja ka õiglase töötasu maksmisel. Meil seisab ees veel palju muudki ühist tööd.

Farmaatsia instituut on oma tegevuses lähtunud, lähtub praegu ja lähtub ka tulevikus kahest püsiväärtusest – need on esiteks inimeste tervis ja teiseks võimalikult hea farmaatsiaharidus. Nende väärtuste nimel töötame me pidevalt ja vajadusel kaitseme nende tähtsust ühiskonnas – täpselt nõnda, nagu me oleme seda proviisorina oma kutsetootuses lubanud.

Kutsun kõiki proviisoreid üles oma proviisorivannet järgima.

Soovin teile lõppevaks aastaks ilusat pühade aega, kirkastavat jõulurahu ja head vana-aasta lõppu!

Uueks aastaks soovin kõigile meile proviisori väarikust, sirget selga, armastust oma eriala vastu ning jõudu meie kõikide ühise eriala, farmaatsia arendamisel – tões, vaimus ja tegudes!

Proviisorivanne

Saades proviisoriks, täna oma õpetajaid.

Võttes vastu minule antud proviisoriõigused ja sellega kaasas käivad kohustused, töotan oma õppejõudude, ametikaaslaste ja eesti rahva ees pühenduda inimeste abistamisele ja humaansuse põhimõtete teenimisele. Minu tegevuse sihiks on rahva tervise säilitamine, haiguste ennetamine ning haigete kannatuste leevendamisele ja tervenemisele kaasaaitamine.

Lähtun oma töös farmaatsiateaduse tõdedest. Valmistan ja soovitan ainult selliseid ravimeid, mille kasutamise tulemuslikkus ja ohutus on teaduslikult või praktilise kogemusega tõendatud. Erialakohustuste täitmisel suhtun võrdselt kõikidesse abivajajatesse ning lähtun nende inimlikest vajadustest, pidades neid kõrgemaks ärilistest huvidest.

Olen oma töös aus ja omakasupüüdmatu. Hoian kutsesaladust.

Täiendan oma teadmisi ja oskusi ning jagan neid teistega. Arendan oma eriala ja kaitsen selle tähtsust ühiskonnas.

Kohustun vandetootust täitma kogu oma eluaja ja kinnitan seda oma au ja südame-tunnistuse nimel.

Sotsiaalministri jõulu- ja uusaastatervitus

Head proviisorid ja farmatseudid!

Pöördun teie poole siiras veendumuses, et meil on tervishoius ühine eesmärk. Me kõik soovime, et Eesti inimesed saaksid õiget abi õigel ajal ja õiges kohas ning võiksid elada seeläbi kauem tervena.

Tervisevaldkonnas tegutsedes lähtume me väärtustest nagu inimkeskus, usaldusvärsus, ausus, solidaarsus. Nii on ka proviisorivandes sõnastatud lubadus pühenduda inimeste abistamisele ja humaansuse põhimõtete teenimisele, seades sihiks rahva tervise säilitamise, haiguste ennetamise ning haigete kannatuste leevendamisele ja tervenemisele kaasa aitamise.

Teil, proviisoritel ja farmatseutidel, on tervishoius äärmiselt oluline roll. Professionaalset raviminõustamist ei saa patsiendile pakkuda keegi teine. Patsiendid usaldavad teid ja teie teadmisi. See on suur privileeg, aga ka suur vastutus, mida igapäevaselt kannate.

Eesti põhiseaduse § 28 ütleb, et igaühel on õigus tervise kaitsele. See tähendab, et riigil on kohustus kaitsta eeskätt kõige haavatavamaid – eakaid, haigeid ja puudustkannatajaid. On äärmiselt oluline, et meie inimesed saaksid ravimiabi parimal võimalikul viisil, parimatest erialastest kutseoskustest lähtuvalt. Nagu ütleb ka proviisorivanne: “Eri-alkohustuste täitmisel suhtun võrdselt kõikidesse abivajajatesse ning lähtun nende inimlikest vajadustest, pidades neid kõrgemaks ärilistest huvidest.”

Vananeva rahvastikuga ühiskonnas vajadus kvalifitseeritud ravimispetsialistide järele ajas üksnes kasvab. Suureneb inimeste hulk, kes peavad regulaarselt tarvitama mitmeid erinevaid ravimeid korraga – neil puhkudel on professionaalne ja patsiendile mõistetav nõustamine eriti oluline. Teadmine ja kogemus, et proviisorilt ja farmatseudilt võib küsida ning saada vastuseid kõigile ravimeid puudutavatele küsimustele, parandab inimeste ravisoostumust ja ravi järjepidevust ning seeläbi ka ravitulemusi.

Olete olulised ja usaldusväärsed koostööpartnerid ka arstidele ja kõigile teistele tervishoiutöötajatele. Terve ühiskond vajab teie unikaalseid ravimialaseid teadmisi. Milliseid ravimeid patsiendi ravis valida, millised on ravimite võimalikud kõrval- ja koostoimed või vastunäidustused ning kas keerulistes raviskeemides peaks midagi muutma – kõigi nende ja mitmete muudegi küsimuste puhul saate just teie olla arsti peamine koostööpartner.

Apteegiturul on toimumas põhimõttelised muutused. Riigikogu poolt 2014. ja 2015. aastal langetatud otsuste tulemusena lahutatakse peagi ravimite jae- ja hulgimüük ning apteegipidamise õigus jääb üksnes proviisoritele. See tähendab teile suuremat otsustusõigust ja võimalust rakendada oma erialast kutset välistest mõjutustest sõltumatult. Arusaadavalt toovad need muudatused kaasa ka ärevust, teadmatust ja palju küsimusi. Küll aga olen veendunud, et saame ühiselt kõigi väljakutsetega hakkama ning suudame pakkuda parimat abi patsientidele.

Soovin teile julgust ning südametarkust seista oma kutseala kõrgeimate väärtuste eest ka uuel algaval aastal. Olen jätkuvalt avatud ja valmis teiega mõtteid vahetama või kohtuma, et ühiselt arutada, kuidas apteegi- ning ravimiturgu nii teie kui patsientide jaoks paremaks muuta.

Ilusat jõuluaega ning rahulikku aastavahetust teile ja teie lähedastele. Loodan, et me kõik leiame pühadel piisavalt aega oma pere, lähedaste ja ka iseenda jaoks.

Parimate pühadesoovidega

Tanel Kiik
sotsiaalminister

Riigikogu lükkas proviisoromandi nõude tühistamise eelnõu tagasi

- Kaidi Sarv, Eesti Apteekrite Liidu peaproviisor

17. detsembril 2019 lükkas Riigikogu esimesel lugemisel tagasi seaduseelnõu, mis oleks tühistanud apteegireformi põhisisuks oleva apteekide omandipiirangu.

Apteegireformi sisu

Ravimite jae- ja hulгимüügi lahutamise ehk vertikaalse integratsiooni keeld. Üldapteegi tegevusloa omava eraõigusliku juriidilise isiku osanikuks, aktsionäriks või liikmeks ei või olla lisaks seni piiratud isikute ringile ka ravimite hulгимüügi tegevusloa omaja.

Proviisori omandipiirang. Apteegi tegevusloa omaja enamusosalus (>50% osadest või aktsia- test ja valitsev mõju) peab kuuluma proviisorile, kes on vähemalt ühes endale kuulavas aptee- gis juhatajaks, ja piirang, mille kohaselt ei tohi apteegi enamus- ega vähemusosanikud omada 4000 ja enama elanikuga asulas rohkem kui nelja tegutsevat apteeki.

Vertikaalse integratsiooni keeld jõustus 9.06.2014. Proviisoromandi nõue hakkas kehtima alates 20.03.2015. Senistele apteegipidajatele anti ülemineku aeg kuni 1. aprillini 2020.

Haruapteekide sulgemine suurtes linnades. Üle 4000 elanikuga linnades tuleb haruapteegid 1. aprilliks 2020 ümber kujundada üldapteekideks või sulgeda. Haruapteek on vähendatud nõuetega apteek, mille asutamist lubati eelkõige selleks, et väiksemad asulad ei jääks apteegita. Näiteks võib haruapteek tegutseda üldapteegist oluliselt väiksemates ruumides, haruapteegis võivad töötada ainult farmatseudid ning haruapteek ei pea valmistama ravimeid ega omama nende valmistamiseks vajalikke tingimusi. Haruapteekide lubamine üle 4000 elanikuga suure- mates linnades ei ole põhjendatud ja tekitab ebavõrdset konkurentsi.

Alla 4000 elanikuga väikelinnades ja maal saavad haruapteegid tegevust jätkata ka 1. aprilli 2020.

Koalitsioonierakondade eelnõu

Eelnõu algatasid detsembri algul kolme koalitsiooni- erakonna – Keskerakonna, Isamaa ja EKRE – riigi- kogu fraktsioonid. Eelnõu sisuks oli lubada apteegi omanikeringi taas ravimite hulгимüüjad jt mitte- proviisorid, piirata ravimite valmistamise kohustus üksnes enam kui 20 000 elanikuga linnades asuvate üldapteekidega ning lubada haruapteekide piirama- tut avamist ka 4000-20 000 elanikuga linnades.

Eelnõu esimesel lugemisel 17. detsembril tegi oposi- tsiooniliste sotsiaaldemokraatide ridadesse kuuluv Riia Sikkut ettepaneku eelnõu tagasi lükata. Ettepanek

läks hääletusele ning seda toetas 50 saadikut, vastu oli 46. Seega läks eelnõu Riigikogu menetlusest välja.

Lisaks opositsioonis olevale Reformierakonna ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna liikmetele ning fraktsiooni mittekuuluvale Raimond Kaljulaidile hääletas eelnõu vastu ka rida Keskerakonna saadi- kuid: apteegireformi ja proviisoriapteekide tugev toetaja Marika Tuus-Laul, aga ka Tarmo Tamm, Erki Savisaar, Oudekki Loone, Andrei Korobeinik, Siret Kotka-Repinski ning Kalev Kallo. Enn Eesmaa (KE) ja Peeter Ernits (EKRE) jätsid hääletamata.

Apteegiketid vastasid apteekide sulgemisega

Eesti Apteekide Ühendusse kuuluvad Terve Pere Apteek OÜ, Pharma Group OÜ, BENU Apteek Eesti OÜ ja Euroapteek OÜ sulgesid Riigikogu otsusele järgnenud päeval (18.12.2019) protestiks apteegireformi vastu kell 14 oma kõikide apteekide ukсед.

Sarnane streik oli toimunud juba 28. novembril 2018, mil samuti kell 14 suleti samadele apteegikettidele kuulunud ja enam kui 4000 elanikuga linnades asunud 55 haruapteeki. Riigikogu täitiski toona streikijate nõudmised ning pikendas enam kui 4000 elanikuga linnades asuvate haruapteekide tegutsemise tähtaega 9. juunilt 2019 kuni 1. aprillini 2020.

Erinevalt varasemast streigist viimane sulgemisaktioon avalikkuse poolehoidu ei pälvinud. Sõna võtsid apteekritele ootamatust vaatepunktist isegi Konkurentsiamet ja ametiühingud.

Sotsiaalminister pakkus välja etapiviisilise ülemineku

Sotsiaalminister Tanel Kiik esitas Riigikogu sotsiaalkomisjole 18.12.2019 omapoolsed ettepanekud reformi etapiviisiliseks elluviimiseks.

Ministri ettepaneku kohaselt toimuks apteegireform neljas etapis:

I etapp aprill 2020 - haruapteegid Tallinnas, Tartus, Pärnus, Rakveres ja Jõhvis ei saa tegevust jätkata;

II etapp jaanuar 2021 - ülejäänud haruapteegid enam kui 4000 elanikuga linnades ei saa tegevust jätkata;

III etapp jaanuar 2022 - ükski omandinõuetele mittevastav apteek (millel ei ole haruapteeki vähem kui 4000 elanikuga linnas ja maal) ei saa tegevust jätkata;

IV etapp jaanuar 2023 - ükski omandinõuetele mittevastav apteek ei saa enam tegevust jätkata.

Ka etapiviisiline üleminek eeldab seadusena kinnitamist. Kuidas reform edasi liigub, näitab aeg.

SOOVIME TEILE
ÕNNELIKKU JA
TERVISLIKKU
UUT AASTAT!

sanoSWISS

Apteegireformiga seoses esitati arvukalt ettepanekuid ja seisukohti

Eesti Apteekide Ühenduse pöördumine

Novembri lõpul esitas EAÜ juhatuse liige Timo Danilov Riigikogule pöördumise, millele olid lisatud EAÜ liikmesapteekide proviisorite poolt kogutud enam kui 10 000 isiku toetusallkirjad.

Pöördumise sisuks oli ettepanek muuta ravimiseadust selliselt, et lisaks proviisoritele tohiks pärast 1. aprilli 2020 üldapteeki pidada ka tänased apteegiomanikud. Enne omandipiirangute jõustumist tegevusloa saanud üldapteekidele lõpeb üleminekuage 1. aprill 2020. Omandipiirangutele mittevastavaid üldapteeki ja haruapteeki oli pöördumise aja seisuga 322. EAÜ hoiatas, et juhul, kui Riigikogu ei astu samme olukorra muutmiseks, ootab neid apteeki 1. aprillil 2020 mass-sulgemine. Suletakse peaaegu 2/3 kõigist Eesti apteekidest, sh 1/3 maapiirkondade apteekidest. See toob kaasa ravimite kättesaadavuse drastilise halvenemise ning kriisi kogu tervishoiuvaldkonnas, millega riivatakse pretseedenditult elanike tervise kaitse põhiõigust. Kaasnevalt rikutakse apteekide sundsulgemisega ka tänaste omanike omandi kaitse ja ettevõtlusvabaduse põhiõigust.

Vaatamata sellele, et Eesti Apteekide Ühendus on riigi tähelepanu ees ootavale ravimite kättesaadavuse kriisile korduvalt juhtinud, ei ole siiani probleemi lahendatud. Probleemi ei tee olematuks mõnede riigiametnike poolt ajakirjanduses esitatud paljasõnalised väited, nagu oleks ravimite kättesaadavus tagatud, hoolimata võimalikust apteekide sundsulgemisest. EAÜ rõhutas, et need väited ei põhine mitte ühelgi ametlikul analüüsil ega kriisiennetuse plaanil. Hoolimata oma varasemast lubadusest, loobus Sotsiaalministeerium apteegireformi mõjude analüüsimisest 2018. aasta kevadel. Täna juba nelja kuu pärast ollakse olukorras, kus mitmed piirkonnad jäävad üldse ilma apteegita ning paljudes piirkondades väheneb apteekide arv oluliselt.

Näiteks võime tuua Valga, Rápina ja Lihula, kuhu ei jää ühtegi apteeki, sotsiaalselt niigi haavatavas seisus Ida-Virumaal läheb kinni 31 apteeki ja alles jääb 17. Väited, et küllap suletavate apteekide asemele tulevad koheselt uued proviisorapteegid, on puhas spekulatsioon, mis ei põhine ühelgi analüüsil. Seejuures võib arvestada, et uute apteekide asutamine nõuab suurt arvu vajaliku tahte, teadmiste ja finantsvahenditega proviisoreid, suuremahulisi investeeringuid, vajalikku personali, sobivaid ruume jne. Kõiki neid faktoreid arvestades on vähetõenäoline, et vajalik arv apteeki leiaksid kohese asenduse. Riigi ülesanne on aga tagada elanikele katkestusteta ja kvaliteetne apteegiteenus.

Riik on muude detailide hulgas jätnud arvestamata ka asjaolu, et põhiseaduse § 32 alusel on riigi kohustus hüvitada tänastele apteegiomanikele sundsulgemisele minevate apteekide õiglane väärtus. Hinnanguliselt ulatub kahjuhüvitiste kogusumma 200-250 miljoni euroni. Kuna turul tegutsevad Eesti ettevõtjate kõrval veel Saksa, Rootsi ja Leedu ettevõtjad, siis rikutakse nende apteekide sundvõõrandamise või sulgemisega riikidevahelisi investeeringute kaitse lepinguid ning saadetakse välisinvestoritele signaal, et Eesti ei ole investeerimiskeskonnana usaldusväärne.

EAÜ on teinud Riigikogu sotsiaalkomisjonile ravimite kättesaadavuse kriisi jm kaasnevate probleemide ennetamiseks kompromissettepaneku, mis näeb ette võimaluse senistel omanikel jätkata apteegipidamisega, kuid keelata neil uute apteekide asutamine.

Uute apteekide asutamise õigus jääb üksnes proviisoritele. Sellega oleks tagatud aja jooksul orgaaniline üleminek proviisoromanike süsteemile. EAÜ on seisukohal, et see on kõige lihtsam, efektiivsem ja odavam abinõu ravimite kriisi ennetamiseks.

EAÜ sedastab, et meile teadaolevalt toetavad komisjonislahendust ka paljud proviisorid.

Kollektiivsele pöördumisele olid lisatud 10365 isiku allkirjad.

PHOENIX grupi kiri

Pöördumisega Riigikogu, välisministri ja sotsiaalministri poole väljendas sügavat muret apteegireformi pärast ka PHOENIX grupp.

Kirja kohaselt on PHOENIX grupp murega jälginud Eesti seadusandluses toimuvat. Nimetatud muudatused mõjutavad märkimisväärselt PHOENIX grupi tegevust Eestis ja ohustavad ravimite kättesaadavust. Ravimiseaduse muudatuste tagajärjel peab PHOENIX grupp võõrandama oma osaluse Eestis tegutsevates apteekides hiljemalt 1. aprilliks 2020 või lõpetama oma tegevuse.

Sellist regulatsiooni võib pidada välisinvestorite, sh. PHOENIX grupi vara, sundvõõrandamiseks. Kirja koostajate hinnangul ei näe ravimiseaduse muudatused ette hüvitist hulгимүүjatele kuuluvate apteekide tegevuse sundlõpetamise eest ega apteekritele rahalist toetust apteekide ostmiseks nende õiglasel väärtuses. See, et üldapteegid tuleb sulgeda, kui proviisorid pole huvitatud neis osaluse omandamisest,

on seaduse vältimatu tagajärg. Lisaks on äärmiselt ebatõenäoline, et piisaval hulgal apteekritel on motiivi ja rahalisi võimalusi apteekide ostmiseks. Järelikult ei saa välisinvestorid oma investeeringute eest õiglast hüvitist.

Kirja koostajad on tõsiselt mures, et seadusemuudatuste jõustamine võib 1. aprillil 2020 sulgeda Eestis peaaegu 300 apteeki ning paluvad sotsiaalkomisjonil veel kord hinnata ja tunnustada võimalikke ohte patsientidele ja ravimite kättesaadavusele, mis võivad ilmuda pärast 1. aprilli 2020, kui peaaegu 300 apteeki võib olla sunnitud oma tegevuse lõpetama. Lisaks tuleb arvestada ebaseadusliku sundvõõrandamise tagajärgedega, kuna investoritel on õigus esitada hüvitisenõue Eesti riigi vastu.

Kaupmeeste Liit tegi ettepaneku ravimite müügiks kauplustes

Novembri lõpus saatis Eesti Kaupmeeste Liit ettepaneku lubada riiklikult kokku lepitud nimekirja käsimüügiravimeid müüki väljaspool apteekide tavakauplustesse.

Kaupmeeste Liidu hinnangul aitaks käsimüügiravimite jaemüügi kasvõi osaline lubamine väljaspool apteekide kaasa ravimite kättesaadavuse parandamiseks, vähendaks ravimite hulgi- ja jaemüügituru kontsentreeritust ning soodustaks hinnakonkurentsi tekkimist ravimite jaemüügil. Liidu hinnangul ei ohusta käsimüügiravimite lubamine jaemüüki kedagi. Liit näeb selles reaalsel kasu erinevatele osapooltele:

Tarbija vaatepunktist

1. Kättesaadavus tarbijale paraneks, eriti õhtuti ja nädalavahetustel. Valveapteegid on täna vaid suuremates linnades ja neid on väga vähe.
2. Kättesaadavus paraneks maapiirkondades, kus ei ole apteekide, aga on tanklad ja maapoed.
3. Konkurents toob kaasa madalamad hinnad tarbijale. Rootsi kogemus nikotiiniplaastritega näitas, et

jaekettidesse müüki laskmine alandas hindu tarbijatele 15%.

4. Lihtsamate vaevuste (peavalu, kurguvalu, nohu) tarbeks kiire abi.

5. Teistes EL riikides ei ole lihtsamate käsimüügiravimite müük jaekauplustes toonud kaasa praktiliselt mitte mingeid õnnetusjuhtumeid.

6. Ravimeid saab juba täna osta apteekide e-poodidest, kus ravimialane nõu on sama kättesaadav kui jaeketis.

7. Ka apteekides müüb käsimüügiravimeid kassapidaja, mitte farmatseut. Kassapidaja ei pööra tähelepanu sellele, mida sa riulist võtad ja korvi paned. Farmatseudiga saad rääkida vaid siis kui ostad retseptiravimit või nõuad temaga suhtlust omaalgatusel.

8. Kauplustes ja tanklates müüdavate ravimite kohta saab küsimusi esitada perearsti infonumbril. Ilmselt vajadust on väga vähe, samas on võimalus olemas.

Teiste riikide kogemus riskide maandamiseks

Leedu avas just ravimite müügi kauplustes. Toome Leedu ja Iirimaa näidete põhjal välja järgmised kontrollimeetmed, mis vähendavad vabamüügis olevate ravimitega seotud riske:

- a. piiratud sortiment
- b. lubatud vaid väikepakendid – nt 10 tabletiga pakend, mitte 30 tabletiga pakend
- c. lubatud müüa vaid 1 pakk per klient – nt paratsetamool
- d. tooteid ei tohi reklaamida
- e. need ei tohi olla tavariiuulitel, vaid ainult kassalas (mõnel juhul ka ainult üle leti müüja käest)
- f. kõik tooted peavad olema kohalikus keeles info-materjalidega varustatud

Kaupmeeste Liit kutsus seadusandjaid üles Leedu näitest õppima. Muudatus tehti alles hiljuti, mistõttu on ettevalmistav info veel kättesaadav.

Lisaks Leedule ja Iirimaa on käsimüügiravimite müük tavakauplustes lubatud enam kui pooltes EL liikmesriikides. Põhjamaadest on Soome ainuke, kus käsimüügiravimeid ei saa osta jaekauplusest. Rootsis, Taanis ja Norras on käsimüügiravimid müügil tavapoodides ja tanklates. Rootsis toimub kogu turu käsimüügiravimite müüginahust 15% tavakauplustes; apteekides müüakse 81% käsimüügiravimitest (2015.a andmed).

Üle poole kaupluste käsimüügiravimite müügist on valuvaigistid ja palavikualandajad, mis on tarbija vaatepunktist tooted, mida vajatakse võimalikult kiiresti. Teised olulised tooterühmad on suitsetamise maha jätmist soodustavad tooted (nt nikotiiniplaastrid), külmetusravimid, nohu ja kõhuhädade leevendajad.

Ettevõtjate vaatepunktist

1. Tänapäevased apteegid müüvad paljusid tooteid, mis ei ole ravimid- seega on nad pidevalt suurenevateks konkurentideks tavakauplustele.

2. Käsimüügiravimite müügi õigus parandaks maapoodide olukorda. Võimalus täiendada sortimenti aitaks neil elus püsida.

3. Teistes EL riikides ei ole lihtsamate käsimüügiravimite müük jaekauplustes vähendanud maapiirkondades apteekide arvu.

Kuidas protsess toimiks

1. Lubatud käsimüügiravimite valik.

Valiku teevad pädevad riiklikud kehad (Ravimi-amet), lähtudes ravimite säilitamise tingimustest, ohufaktoritest ja rahvusvahelisest praktikast. Lubatud käsimüügiravimite nimekirja sätestatakse seaduses. Kauplus registreerub käsimüügiravimite müügi-kohana vastavates kanalites.

2. Toodete tellimine.

Tooted tellitakse hulgemüüjatelt lähtudes tavapärasest ostu ja logistikaprotsessist. Vastuvõtt jms teostatakse ette nähtud reeglitele vastavalt.

3. Toodete väljapanek ja info.

Kaupluse juhataja vastutab, et pakendid oleksid avamata, tooted realiseerimisaja sees ning pakend korrektne. Toodete tagastuse reeglite kohta on üleval info tarbijale vastavalt koostatud juhendile. Samuti on kõigi müügil olevate toodete kohta infoletis saadaval eesti- ja venekeelne kasutusjuhend koos perearsti nõuandetelefoni numbriga.

Vajadusel võib Kaupmeeste Liit kujundada logo, mis annab tarbijale teada, et kaupluses on müügil käsimüügiravimid. Samuti koostada koostöös riigiasutustega juhendi käsimüügiravimite heaks müügitavaks või reegliteks (sarnane kogemus on Kaupmeeste Liidul juba olemas hügieenireeglite, alkoholimüügi ja tubakamüügi valdkonnast).

Lagosa®

Silūmariin 150 mg

Ūhes tabletis 150 mg silūmariini!

Ainult 1 maarjaohaka ekstraktiga tablett päevas:

Toetab maksa tervist

Maarjaohaka ekstraktis sisalduv silūmariin soodustab valgusünteesi ja maksarakkude taastumist, samuti uute maksarakkude teket

Aitab maksa kaitsta

Soodustades seedimist ja organismi puhastumist

Soodustab maksa mūrgiste ainete lagundamise võimet

Silūmariini antioksidantne ja mikrotsirkulatsiooni parandav toime tagab maksa puhastumise, kaitse ja rakkude ainevahetuse paranemise

Maarjaohakas on tuntud ravimtaim juba antiikajast

Maarjaohaka seemneid kasutati maksa- ja sapipõiehaiguste, mao- ja putukahammustuste, seene- ja alkoholimürgituste korral

Lagosa 240 mg maarjaohaka kuivekstraktis on 150 mg silūmariini

Tänapäeval on uuringutega tõstatud, et piisavas koguses silūmariini tõhustab efektiivselt maksa tööd

Saadaval hästivarustatud apteekides

MAKSALE MÕJUVAD KAHJULIKULT:

Rasvane, suitsutatud, soolane, vürtsikas või kaloririkas toit. Ravimid. Alkohol. Ülekaal. Väheliikuv eluviis. Erinevad nakkushaigused.

Kaubandus-Tööstuskoja arvamus

Omapoolse arvamuse apteegireformi kohta esitas ka Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, esitades oma nägemuse, milliseid muudatusi oleks nende hinnangul mõistlik apteegireformis teha.

1. Proviisori osalus apteegis

Ravimiseaduse § 41 lg 3 kohaselt peab üldapteegi tegevusloa väljastamisel eraõiguslikule juriidilisele isikule enam kui 50% selle eraõigusliku juriidilise isiku osadest või aktsiatest ja valitsev mõju kuuluma proviisorile, kes töötab vähemalt ühes temale väljastatud tegevusloa alusel tegutsevas üldapteegis juhatajana.

Kaubanduskoja hinnangul on selline piirang ebamõistlik. Esiteks puuduvad enamikel proviisoritel ettevõtlusalased teadmised. Meile teadaolevalt ei õpetata proviisoriõppes piisavas mahus ettevõtlusega seotud aineid. Lisaks puuduvad enamikel proviisoritel piisavad rahalised vahendid, et osta või asutada apteek, kus nende osalus on enam kui pool. Kolmandaks puudub ilmselt paljudel proviisoritel soov olla ettevõtja, vaid nad soovivad keskenduda oma põhitööle ehk proviisori ülesannete täitmisele. Kaubanduskoja hinnangul ei peaks seadus reguleerima, kas ja kui suur osalus apteegis peab kuuluma proviisorile või ka kellelegi kolmandale konkreetselt. Leiame, et seadus peab lubama ka olukorda, kus apteegi omanike hulgas ei ole ühtegi proviisorit. Selliselt ei piiraks seadus ka ülemääraselt ettevõtlusvabadust, ega sekkuks ebaproportsionaalselt omanike kaitstuse printsiipi.

Kaubanduskoja ettepanek:

Teeme ettepaneku kaotada ravimiseadusest põhimõtte, et enam kui 50% apteegist peab kuuluma proviisorile. Seega palume tunnistada kehtetuks ravimiseaduse § 41 lõiked 2-7 ning rakendussäte § 116.

2. Apteegiteenuse osutamine proviisorite poolt

Peame põhjendatuks, et apteegiteenust võivad apteegis osutada proviisorid ja farmatseudid (vähemalt peaks apteegis olema teiste teenindajate kõrval ka proviisor). Kui inimene müüb apteegis ravimeid, nõustab ravimite kasutamise osas ning annab nõu ravimi ohutu kasutamise ja säilitamise kohta, siis peavad sellel inimesel olema erialased teadmised või kogemused, mis tagavad teenuse kvaliteedi ja usaldusväärsuse. Samas ei näe me vajadust, et proviisorid peaksid kohustuslikus korras kuuluma apteegi omanike ringi. Selle järele puudub praktiline vajadus.

Kaubanduskoja ettepanek:

Ravimiseadus peab tagama, et apteegiteenust osutatakse pädeva isiku poolt, kuid pädev isik ei pea ilmingimata olema apteegi omanikuks. Seega peab kehtima jääma ravimiseaduse § 29 lõiked 3 ja 4.

Proviisor Kai Kimmeli avalik kiri Riigikogu keskfraktsioonile, sotsiaalkomisjonile ja sotsiaalministrile

Kauaaegne Paide proviisor Kai Kimmel saatis 11. detsembril Riigikogu poliitikutele ja sotsiaalministrile avaliku kirja apteegireformi toetuseks.

Olen Kai Kimmel, üle 40 aasta pikkuse staažiga Paide Vee Tänava apteegi proviisor ja üks omanikest, samuti Eesti Apteekrite Liidu juhatuse liige ning väga pikaajaline Keskerakonna liige.

Käisime mõni nädal tagasi apteegireformi teemal Riigikogu fraktsioonide (sh keskfraktsiooni) ees. Keskfraktsiooni liikmete sõnavõttudest ja väljaütlemistest

jäi toona kindel tunne, et apteegireformile on teie poolt tugev toetus. Seda enam, et Keskerakond on läbi aegade võidelnud patsientide huvide poolel ega ole lasknud end ära rääkida suurte ärihuvide poolt. Me oleme alati seisnud maapiirkondade inimeste, sh proviisorite ja nendele kuuluvate apteekide eest. Ma läksin Keskfraktsioonist ära rõõmsa meelega ja mul oli uhke vaadata oma kaaslastele otsa.

Paraku käin nüüd silmad maas, sest mul on piinlik. Te olete murdnud sõna. Te olete allunud ärihuvile. Ma tean, et mitte kõik keskfraktsiooni liikmed. Neid tänan ma südamest. Saage ometi aru, et proviisorite võitlus oma eriala iseseisvuse eest pole ajendatud ärihuvist, samas kui vastaspool räägibki eranditult raha keeles. Apteek pole pood, patsient pole klient ja tervishoid pole kaubandus. Apteek on tervishoiuasutus, kus ei tohi olla kohta äril. Apteek peab küll end ära majandama, aga tervishoiukeskne apteegiteenus ei tohi keskenduda müügile.

Proviisorid on ainukesed diplomeeritud ravimiteadlased ühiskonnas. Kuidas meile, peaks olema talutav olukord, kus meist vähemalt tuhat korda rumalamad inimesed valitsevad meie üle, kamandavad meid, kuidas müüa, kui palju müüa, milliseid nippe kasutada, et inimesed võimalikult rohkem raha ravimite ja toidulisandite peale kulutaks. On täiesti kurjast, et meie, kes me teame, et iga ravim on mürk, peame osalema ärimehes omaniku käsul „musta reede“, „hullude päevade“, „tervise teispäevade“ ja jumal ise teab, millistes müügikampaaniates.

Ikka selle nimel, et me rohkem müüksime. Mitte sokeri, vaid ravimeid, mis on oma olemuselt nii spetsiifilised mürgid, sest tööandja hindab sind selle järgi kui palju sa müüd. Mõningate uuringute põhjal sureb umbes 10% inimestest ravimite vale tarbimise, ravimite koos- ja kõrvaltoimete tagajärjel.

Meie, apteekrid, apteegireformi pooldajad, oleme väga mures oma elukutse lõrtsimise pärast. Kas me tõesti paistame teile lihtsalt müüjatena?

Mis te arvate, mida õpitakse 5 aastat ülikoolis?

Saage ükskord ometi aru, et me oleme ainsad ravimispetsialistid, meil on väga hea haridus ja me ei taha, et apteegi pidamise eesmärk on iga hinna eest inimeste käest raha kätte saada. See pole tervishoid, see on kaubandus.

Apteekrite südames on apteegi pidamise eesmärk tervishoiuteenuse osutamine, inimeste harimine ja aitamine nende hädas. Apteegivaldkonna asjatundjad, Raviamet, Sotsiaalministeerium, Tartu Ülikooli farmaatsiaprofessorid jt on reformi jätkamist pooldaval seisukohal. Proviisorid peavad olema oma otsustes täiesti vabad ja äri ei tohi varjutada tervishoiuteenust.

Olen lugenud eile Riigikogus menetlusse antud seaduseelnõud. See on otsast otsani vale ja lähtub ainult suurettevõtete ärihuvidest. Apteegireformi tagasipööramise suurimaks argumendiks on toodud ravimite kättesaadavuse vähenemine ja proviisorite soovimatust jätkata ketiapteekide asemel apteegi pidamist. See ei vasta tõele. Meil on üle 200 proviisoromanikuga apteegi, kellest paljud oleksid valmis apteegi pidamist üle võtma. Samuti on apteegita proviisoreid (ka kettides töötavaid), kes tahaksid oma praksise rajada. Seaduseelnõu annab surmahoobi üle 200 proviisorapteegile ja viib need kandikul kettide kätte. Siis pole juba mõne aasta pärast riigil ravimipoliitikas enam midagi kaasa öelda.

Palun mõelge enne kaine mõistuse ja südamega, kui mingi muudatuse poolt või vastu hääletate.

Viljandi Uku Keskuse Apteegi proviisori Estra Sihveri avalik vastus proviisor Kai Kimmelile

Vastuseks Kai Kimmeli kirjale saatis oma pöördumise ajakirjanduse esindajatele ja Riigikogu sotsiaalkomisjoni liikmetele ka proviisor Estra Sihver

Lugesin täna uudistest, kuidas mõni proviisorist ettevõtja peab ennast teistest 1000 korda targemaks ja seega teisi 1000 korda rumalamaks. Kahjuks on Proviisorite Koda ja Apteekrite Liitu esindavad proviisorid ületanud igasugused eetikanormid ning asunud silmakirjalikku võitlust pidama ja töövõtjatest proviisoreid mustama.

Eesti Apteekrite Liidu juhatuse liige Kai Kimmel kirjutab meediaväljaannetele ja Riigikogu saadikutele saadetud pöördumises, et uus ravimiseaduse eelnõu lähtub ainult ärihuvidest ning apteekrid on mures elukutse lõrtsimise pärast. Uskumatult silmakirjalik käitumine ühe proviisori poolt. Nagu küsisin ka proviisorite grupis sotsiaalmeedias - kas järgmisena

loobime kividega need rumalad surnuks, kes julgevad midagi teisiti arvata?

Kai, miks sa siis oled BENU toetaja liige kui sa ei soovi nende turundusest osa võtta? Sa ise oled ju 1000 korda targem. Lõpeta koostöö ära Benuga, löö selg sirgu, mine iseseisvalt edasi ja kirjuta aasta pärast uuesti kuidas ilma Benu toetuseta läheb.

Kai Kimmel ja teised Apteekrite Liidu ja Proviisorite Koja esindajad, palun lõpetage ükskord oma ametikaaslaste mustamine ja silmakirjalik tegevus. See, mida te teete lõhestab kogu proviisorikonda ja annab hävitava löögi meie ameti pidajate mainele ja aptee-

kidele tervikuna. Te ei räägi kogu proviisorikonna nimel. Te peate iseenda ärihuvidest lähtuvat võitlust, mitte ei muretse patsientide pärast. Tegelikuses müüte te samamoodi oma apteekides toidulisandeid ja muid tervisetooteid ning püüate ots-otsaga kokku tulla. Ärge siis palun püüdke avalikkuses endist teistsugust, ingli muljet jätta.

Jutt sellest, et sajad apteegid ja meie töökohad tuleb kaotada ei lähe kuidagi kokku väitega, et just teie kaitsete patsientide huve. Apteekide sulgemine ei kaitse patsientide huve mitte kuidagi, küll aga proviisoritest ettevõtjate huve.

Peep Juurikas tegi ettepaneku proviisorapteekidele üleminekuks ning tutvustas uut apteekide kaardirakendust

Lugupeetud sotsiaalminister ja teised asjaosalised, ajakirjanikud,

kirjutan teile, kuna minu hinnangul on apteegireformi meediakajastusest puudunud mõned olulised numbrid. Me kõik teame, et apteekide on märgatavalt rohkem, kui tegelikuses vaja oleks, aga kui palju täpselt? Või ongi 300 apteegi sulgemisel käes katastroof nagu püüavad näidata hulgemüüjad? Analüüsime.

Võtsin selleks Ravimiameti veebist apteekide nimekirja ja lõin lihtsa kaardirakenduse, mida saab näha siin: <https://apteegid.easycar.ee/>

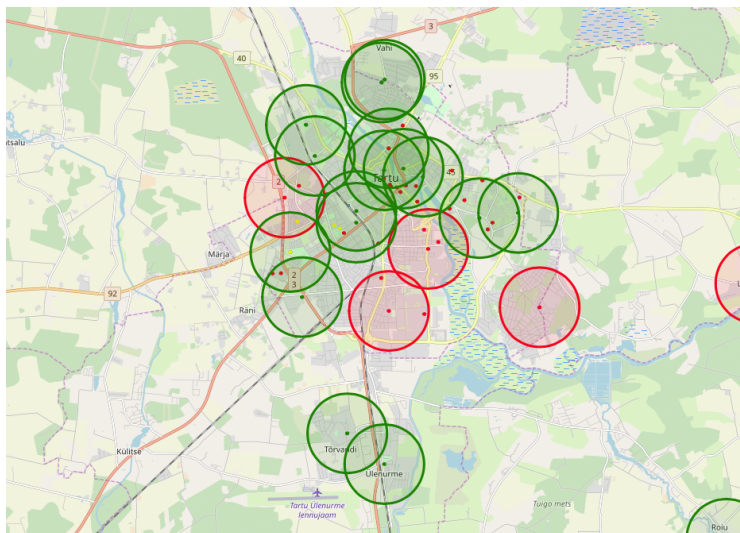
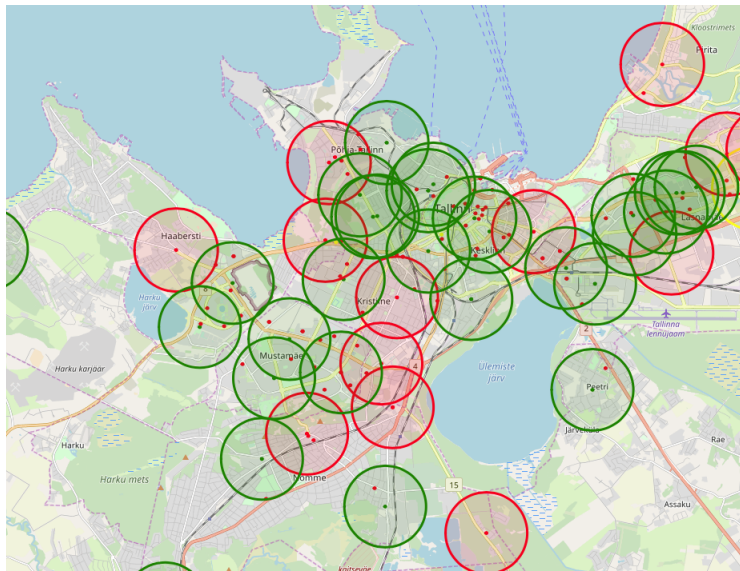
Seal on toodud apteegid nende nõõraadiusega ehk distantsiga, mis oleks enam-vähem mõistlik (jalgsi) läbida apteeki jõudmiseks näiteks mõnest suletud apteegist. Valdaval osal juhtudest on see distants seejuures märgatavalt väiksem.

Määrates tööraadiuseks 1000m saame tulemuseks, et nõõetele vastavate apteekide läheduses on 203 nõõetele mittevastavat apteeki, mille sulgemisel midagi oluliselt ei muutu. Ülejäänud 122 apteeki sama meetodiga harvendades jääb alles 85, seega ravimite kättesaadavuse kontekstis on potentsiaalselt probleemseid apteekide vaid 85, mitte 325 -- 16,8%.

Määrates tööraadiuseks 1500m jääb neist alles 59, 3000m korral 45, 5000m korral 40, 10000m korral 28. Viimasel juhul on näha, et tegemist on väikelinnade apteekidega, millest 7 vastavad nõõetele osaliselt ja moodustavad kõigist apteekidest vaid 5,5%. Seega on meil vaid 28 väikeasumit, kus apteekide sulgemisel oleks olukord tõeliselt halb, sest 10 km raadiuses ei ole ühtegi teist apteeki.

Pakkusite ühes intervjuus lahendusena välja viia reform läbi piirkonniti 3-4 aasta jooksul, mis lõpuks ilmselt ikkagi tähendab, et midagi ei muutu. **Mina pakun välja lubada nõõetele mittevastavate apteekide töötamine selle päevani, kui 1000m raadiuses avab ukse nõõetele vastav apteek.** On vaid kuude küsimus, mil see juhtub.

Praegusel hetkel sooviks paljud proviisorid avada oma apteegid, kuid suure ebakindluse tõttu ei ole see majanduslikult mõistlik. Näiteks Tallinnas Nõõme keskuses on kolm apteeki: kaks teine teisel pool teed ja kolmas neist 200 m kaugusel. Kuna ei ole kindel, et praegused apteegid ei saa kunagi nõõetele vastavaks, ei ole hetkel mõtet avada uut apteeki, sest võib juhtuda, et olemasolevad apteegid müüakse maha ja tulemuseks on 4 apteeki kohas, kus kliente on vaid pooltele -- ja tegelikuses piisaks vaid ühest.

Samuti tegelevad hulgimüüjad iseseisvate apteekide kiusamisega. Olen isiklikult kõrval seisnud ja kuulnud, kuidas apteegi juhataja helistas hulgimüüjale, et gripiravimit tellida ning öeldi, et ei ole tulnud ja ei tea, millal tuleb. Seejärel helistas ta tootjale, kes ütles, et juba hommikul (oli hiline pärastlõuna) läks kaup hulgimüüja poole teele. Uuesti neile helistades ütles see sama inimene, et jah, tõepoolest, aga juba sai otsa. Kuigi nad sellist tegevust kindlasti eitavad, peaks kõigile olema selge, et see on majanduslikult igati otstarbekas.

Olemasolevate apteekide ostmine on kohati samuti probleemne, sest paljud ei soovi töötada akendeta ülevalgustatud urkas. Näiteks Kotka tervisekeskuses asuv Benu apteek on nii tugeva valgusega, et sisenedes hakkavad silmad peaaegu valutama.

Tallinnas (ülemisel skeemil) ja Tartus (alumisel skeemil) ja nende ümber paiknevad apteegid. Ringi raadius on 1000 m. Rohelised ringid tähistavad proviisorite apteekte, punased proviisorinõudele mittevastavaid apteekte

Kaardil apteekte kokku: 505

Nõuetele vastavaid apteekte: 180

Nõuetele mittevastavaid apteekte: 325

Nõuetele vastavate apteekide tööraadiuses olevaid nõuetele mittevastavaid apteekte: 203

Nõuetele vastavate apteekide tööraadiusest välja jäävaid apteekte: 122

Nõuetele vastavate apteekide tööraadiusest välja jäävaid apteekte, mille tööpiirkonnad ei kattu: 85

Apteekte, millest teine apteek on kuni 500 meetri kaugusel, on 311

Kõrvalepõikena toon lisaks näite Tšiilist. Palju kannatanud inimestel sai lõpuks mõõt täis ja nad avaldavad meelt, et sundida parlamenti ja valitsust muutma seni toimunud mudelit, kus enam-vähem kõik on erastatud ja peale rikaste seisavad kõik räästa all. Kus korralikku ja aegsat arstiabi saab vaid erakindlustusega ja erahaiglast (muidugi omaosaluse ja limiitidega, mis näiteks vähiravi ei kata). Kus lastele korraliku hariduse andmiseks peab nad tihti kulukasse erakooli panema või lisakursusi võtma ja tänaseni tuli ülikool ise kinni maksta -- nüüd, pärast pikki aastaid meeleavaldusi on see osaliselt tasuta. Kus apteegis proviisor istub üldjuhul tagaruumis ja ravimeid võib müüa igäüks ning need on kohati kordades kallimad, kui Euroopas või millega neid ostab kohalik haigekassa. Kus juba aastast 1980 on pensionifondide süsteem, mis oma suurte tasude ja madala tootlusega ei suuda ootusi täita.

Meie korralik tervishoiu- ja haridussüsteem on üks peamistest põhjustest, miks Eestis on märgatavalt parem elada, kui enamikus teistes maailma riikides, kuigi paljud sellest aru ei saa. Hoidgem seda!

Apteek vajab nii proviisorit kui farmatseuti

Karin Alamaa-Aas, Eesti Proviisorite Koja juhatuse esimees

Apteegid vajavad ka pärast apteegireformi lõppu nii proviisoreid kui farmatseute, et pakkuda patsientidele parimat terviseabi. Küll peavad proviisorid tegema senisest enam ka oma kutsetööd.

Apteekri tööst ning proviisori ja farmatseudi erinevusest ajendas mind kirjutama mitmest kohast loetud ja tajutud apteekrite (eriti farmatseutide) hirm oma töö ja sissetuleku kaotamise pärast seoses apteegireformiga. Mingil põhjusel on kusagil käibesse läinud või lastud mõte, et apteegireformi käigus satuvad ohtu farmatseutide tööd ja palgad. Proviisor ei hakkavat farmatseudile pärast reformi maksuma palka, mida viimane väärt on.

Vaheaste proviisoriks?

Algatuseks ütlen ära, et olen ise kõigepealt omandanud farmatseudi kutse ja sellena ka aastaid töötanud. Minu esimesed töökohad farmatseudina olid just proviisorapteegid Pärnus. Ei mäleta, et oleks olnud probleeme palgavahes. Vastupidi, mõni tubli farmatseut sai proviisorist rohkemgi. Tean, et see on ka praegu nii ja miks see peaks muutuma.

Nagu mistahes erialal – kõik sõltub töötajast, tema motivatsioonist ja arenemisvõimest. Ja kui inimene on õppimishimuline ja oma eriala fänn, siis on tal Eestis kõik teed lahti – ka võimalus omandada proviisori kutset. Praegu õpib Tartu Ülikoolis viimasel kursusel proviisoriks ligi 40 farmatseuti.

Proviisor kasutagu õpitud

Kuigi praegu ei tee tõine argipäev apteegis suurt vahet, siis proviisor ja farmatseut on erinevad kutsed. Muidugi muutuvad ootused koos ülesannetega ühele ja teisele kutsele koos muutustega apteegisüsteemis. Viimati arutati neid ülesandeid põhjalikult kutsestandardeid luues, kus jõuti üksmeelele, et proviisor peab hakkama tuleviku apteegis rohkem tegema kui praegu.

Praegu teevad proviisor ja farmatseut apteegis üsna sarnast tööd. Seejuures teeb proviisor farmatseudi tööd, mitte vastupidi. See ei lase aga proviisoril lõpuni kasutada koolis saadud teadmisi, olgu selleks ravimi-

te kasutamise nõustamine või uue ravimi saanud patsiendi jälgimine või tulevikus näiteks raviskeemide arutamine perearstidega. Need on tegelikult teemad, mida järjest enam apteegisüsteemilt oodatakse. See ei kahanda kindlasti farmatseudi rolli apteegisüsteemis.

Rollid selgemaks

Nii proviisoril kui ka farmatseudil on apteegi meeskonnas oma oluline roll. Väga hästi on see jaotatud näiteks haiglaapteekides, kus igapäev ongi ülesanded vastavalt väljaõppele. Selleni peame jõudma ka jaeapteekides.

Apteegireformi käigus suurenevad kindlasti proviisorile kui apteegi juhile ja vastutajale seatud ootused. Samuti peab ta suutma farmatseudile erialaselt toeks olla niipalju kui see on vajalik. Farmatseudi kutse võib, aga muidugi ei pea, olla nõ hüppelauaks proviisorikutseni.

Tean farmatseute, kes soovivad õppida proviisoriks. Tean neid, kes on täiendanud end muul alal, mis kutsele lisaväärtust pakub. Olgu see toitumisnõustamine, analüüside tegemise või lugemise oskus vms. Kuna pidevalt on kõne all apteegiteenuse arendamine, siis võimalusi on küllalt. Oluline, et apteekritena suudaksime ümbritseva arenguga kaasa minna ja teinekord seda ehk isegi ennetada.

Tööjõuvajadus ei muutu

Olenemata apteekide arvust patsientide hulk ja vajadus ravimite järele ei vähene. Ma küll loodan, et mitu väikest apteeki koondub üheks suuremaks, mis aga tähendab hoopis apteegiteenuse kvaliteedi tõusu spetsialistide ratsionaalsema kasutamise arvelt. Toon näite – u 3000 elanikuga kohas töötab kolm apteeki, kahes neist on 1 erialatöötaja, ühes 2 erialainimest. Kõik nad on lahti tööpäevadel 8 tundi, kahe töötajaga apteek ka laupäeval pool päeva. Li-

saks ei julge neist keegi hoida apteegis piisavat ravimitevaru, kuna käive on väike. Koondades need kolm apteeki, saame ühe nelja erialase töötajaga, normaalse käibega apteegi. Paraneb ravimite kättesaadavus, sest sissetulek võimaldab hoida paremat ravimite varu. Paranevad töötingimused, sest töötajatel on võimalik üksteist asendada, käia koolitustel. Pikenevad lahtiolekuajad, sest enama tööjõuga on see võimalik. Paranevad majandustulemused, kuna kokkuvõttes tuleb juba pelgalt ruumide ülalpidamise kulude vähenemisest ja seda raha saab investeerida oma töötajatesse. Kokkuvõttes võivad nii patsiendid kui proviisorid ja farmatseudid.

Meil on endiselt väga suur erialase tööjõu puudus. Üks apteegireformi tagasipööramise argumeneid on olnud apteekrite vanuseline koosseis: suur hulk töötajaid on pensionieas ja nii ei jätku piisavalt apteekreid reformi läbiviimiseks. Nüüd on äkki juhtunud vastupididne... tohutult jääb üle. Miks peaks?

Kõik saavad olla omanikud

Apteegireform on veeretanud apteekrite ette ka nõ omandiküsimuse. Teinekord võib tajuda, et seegi tekitab veidi segadust.

Pole nii, et pärast reformi kuuluvad kõik apteegid üksnes proviisoritele. Kehtiv ravimiseadus ütleb, et pärast 1. aprilli 2020 peab proviisorile kuuluma apteegis enamusosalus (vähemalt 51%). Vähemusosalus ei tohi kuuluda ravimite hulгимүүжале, arstile jne. See tähendab, et igati sobilik lahendus on proviisori(te)le ja farmatseudile(-tele) ühiselt kuuluvad apteegid.

Vähemusosalus võib vabalt kuuluda farmatseudile. Juba praegu on apteekke, mis kuuluvad proviisoritele ja farmatseutidele. Põhivastutus jääb ettevalmistusest tulenevalt proviisorile, kuid nagu eespool öeldud – proviisorikutseid jagataske ülikoolis igal kevadel.

LHV tuleb proviisorapteekide rajamisel appi

Karin Alamaa-Aas, Eesti Proviisorite Koja juhatuse esimees

LHV Pank kinnitas valmisolekut muuta uute apteekide rajamise ja apteekide väljaostmise rahastamine proviisoritele kättesaadavamaks.

LHV Panga ettevõtete panganduse juht Indrek Nuume kinnitas pärast kohtumist Eesti Proviisorite Kojaga, et LHV on otsustanud teha proviisoritele rahastuse kättesaadavaks. Kuigi proviisorite poolt rajatavad apteegid on ettevõtetenä uued, on samades asukohtades apteegid sageli varem tegutsenud juba pikemat aega ja seetõttu on apteekide alustamise risk suhteliselt madal.

Nuume kinnitas, et pank teeb investeerimislaenu tagamisel koostööd KredEx'iga ja loodetavasti saab nende toele loota ka apteekide puhul ehk see loob hea pinnase uute apteekide finantseerimiseks

Proviisoritel võib apteegireformi käigus panga abi olla tarvis kahel juhul. Esiteks uute apteekide raja-

miseks, eriti piirkondadesse, kus praegu tegutseb vaid ketiapteek, mille omanikud pole valmis apteegi tuleviku üle läbi rääkima. Teiseks võib proviisoril olla tarvis panga abi praegu ketile kuuluva apteegi väljaostmisel, kui senine omanik peaks apteegi müüki panema.

Üleminek proviisorapteekide süsteemile on kõikidele osapooltele suur väljakutse. Seda rõõmustavam on, et kodumaine pank on valmis proviisoreid vajalike investeeringute tegemisel aitama.

Pakub huvi? Küsi täpsemalt LHV ettevõtete panganduse juhilt Indrek Nuumelt (Indrek.Nuume@lhv.ee, tel 6 802 690 või 5176897)

TERVISESÕBER KOGU ELUKS

Tervixi tooted sisaldavad rahvameditsiinis hinnatud ja külmetuse puhul kasutatavaid koostisaineid. Tervixi tooteid tasub küsida ja otsida apteekidest (Apotheka, BENU, Südameapteek, Euroapteek), kaubanduskettidest (COOP, Selver, Prisma) ja loodustoodete poodidest.

Kurgusiirup Simmu koostises on taruvaik, tanniinid ja flavonoidid. Neile komponentidele on omistatud antioksidatiivset, turgutavat ja põletikuvastast toimet. Toode on magus ja sobib seetõttu hästi lastele.

Tervixi Hanerasvasalv sisaldab hanerasva, mis on endale rahvameditsiinis kohe leidnud seoses külmetushaigustega, eriti bronhiidi ja kõha puhul. Samuti sobib hanerasv korbatanud naha pehmendamiseks ning naha kaitseks külma eest. Nulu eeterlik õli sisaldab 35 bioloogiliselt aktiivset ainet stimuleerides organismi kaitsevõimet ning parandades nahalust vereringet.

Tervixi Ninasalv on meeldiva lõhnaga salv, mida võib kasutada nina limaskestade hooldamiseks ja parema tunde saavutamiseks. Toode sisaldab muuhulgas astelpaju, taruvaiku, männi eeterlikku õli ja eukalüpti eeterlikku õli, mis tekitavad värsket tunde nagu peale lõhnava männisalus jalutamist.

Tervixi tooted on valmistatud looduslikust toorainest ja ei sisalda sünteetilisi koostisaineid.

KUIDAS VÕITLED KÜLMETUSEGA SINA?

TERVIX

“Külmetushaigused” ja gripp

Kaidi Sarv, proviisor

Talvel süvenevad ülemiste hingamisteede haigused ning esmase abi saamiseks pöörduetakse enamasti apteeki.

Külmetus on segu viiruslikest ülemiste hingamisteede infektsioonidest. Enamasti on külmetushaiguse põhjuseks rinoviirused, mis peituvad õhus lenduvaltes veepiiskades või pindadel. Suitsetajad on külmetushaigustele vastuvõtlikumad kui mittesuitsetajad ning nende haigusnähud on tõenäoliselt ägedamad, kestavad kauem ja võivad suurema tõenäosusega põhjustada bronhiiti või isegi kopsupõletikku.

Gripp on haruldasem, raskem ja patsiendile palju ebameeldivam kui tavalised viiruslikud infektsioonid. Gripp on tõenäoline, kui:

- palavik on kõrgem kui 38 kraadi;
- patsiendil on köha, kurguvalu, ninakinnisus, eritis ninast;
- patsiendil on peavalu, lihasevalu, higistamine ja külmavärinad, väga halb enesetunne;

OLULISED TEEMAD PROBLEEMI LAHENDAMISEL:

1. Patsiendi vanus.

Kas patsient on laps või täiskasvanu?

Lapsed on ülemiste hingamisteede infektsioonide suhtes vastuvõtlikumad. Gripi tüsistus võib olla kopsupõletik. Tüsistuste risk on suurem väikestel lastel ja väga vanadel patsientidel.

2. Sümptomite avaldumine ja kestus

Esimesteks külmetushaiguse sümptomiteks on enamasti kipitus kurgus, vesine või kinnine nina ning aevastamine. Lastel võib esineda ka kurguvalu, köha, peavalu, kerge palavik, väsimus, lihasevalu ja söögiisu vähenemine. Ninast erituv voolus võib varieeruda vesisest kuni paksu kollase või roheliseni.

Külmetushaigused on kõige nakkavamad esimese 2 kuni 4 päeva jooksul pärast sümptomite ilmumist ning nakatusoht võib püsida kuni 3 nädalat. Nakkuse võib saada isiklikust kokkupuutest või viirusosakeste sissehingamisest, mis aevastamisel või köhimisel õhu kaudu levivad. Külmetusnakkust võib

levitada ka suu või nina puudutamine pärast rinovii-rusega nakatunud naha või muu pinna puudutamist.

Sümptomite kiire avaldumine on tavalisem gripi puhul. Sümptomite järkjärguline avaldumine on iseloomulik külmetusele. Tavalise külmetushaiguse sümptomid kestavad tavaliselt 7-14 päeva. Mõned sümptomid, näiteks köha, võivad püsida kauem.

3. Sümptomid

Levinuimad haigusnähud, mille puhul apteegist abi otsitakse on:

1. Eritis ninast või ninakinnisus.
2. Aevastamine või köha.
3. Valud: peavalu, kurguvalu, kõrvavalu.
4. Palavik, eriti kõrge palavik.

4. Ravi

Käsimüügiravimid ja rahvameditsiini vahendid parandavad patsiendi enesetunnet. Patsiendi tähelepanu tuleb juhtida sellele, et erinevaid käsimüügiravimeid ei kasutataks üheaegselt.

ENAMKASUTATAVAMAD RAVIMID

Adrenomimeetikumid

Adrenomimeetikumid (varasema nimega sümpatomimeetikumid) leevendavad patsiendi ninakinnisust, vähendavad limaskestasturset ja limaeritust. Täiskasvanu annust võib anda lapsele alates 12-st eluaastast. Päevas ei tohiks manustada enam kui 3 ravimiannust kummagisse ninasõõrmesse. Nakkuse vältimiseks ei tohi üks patsient enda kasutatavat ravimipudelit anda teisele.

NB! Ninaspreid ja -tilku ei tohi kasutada kauem kui 7 päeva! Pikemaajalisem või liiga suurtes annustes kasutamine võib tagasilöögiefektina põhjustada nina limaskestastursete tekke ja/või nina limaskestast atrofiat.

Sagedasema (1-10 % kasutajatest) kõrvaltoimena võib ravimi kasutamisega kaasneda peavalu, iiveldus, ninakinnisus ja põletustunne ninas. Osadel patsientidel võib nende ravimite kasutamine põhjustada unetust, peapööritust, treemorit, südamerütmihäireid või vererõhu tõusu.

Antihistamiinikumid

Antihistamiinikumid leevendavad nohu ja aevastamist, kuid ei ole tõhusad ninakinnisuse puhul. Levinumad kõrvaltoimed on unisus, väsimus, pearinglus ja peavalu. Kõrvaltoimeid täheldatakse siiski harva või väga harva. Kuigi tavaannuses kasutatav ravim ei tohiks toimet autojuhtimise ega masinate käsitlemise võimele avaldada, peavad patsiendid, kellel esineb unisust, hoiduma nende ravimite kasutamisel auto juhtimisest, potentsiaalselt ohtlikust tegevusest või masinate käsitlemisest. Apteeker peab sellisele riskile omalt poolt tähelepanu juhtima.

Analgeetikumid

Analgeetikumid võivad olla vajalikud valu leevendamiseks ja palaviku alandamiseks.

- Paratsetamool on tõhus valu ja palaviku leevendamisel, kuid põletiku puhul ebatõhus
- MSPVA-d (ibuprofeen, diklofenak, ketoprofeen, deksketoprofeen, naprokseen) leevendavad valu ja põletikku ning alandavad palavikku.

Kuigi paratsetamool on enamasti nii täiskasvanute kui ka laste palaviku ja nõrga valu esmavaliku ravim, on tema osakaal kasutatavatest mitteopioidsetest valuvaigistitest siiski väike. Kuigi paratsetamooli kasutamine on suurenenud, kasutatakse teda siiski mitu korda vähem kui näiteks ibuprofeeni. Ibuprofeeni ja pseudoefedriini kombinatsioonpreparaate saavad kasutada täiskasvanud ja üle 15-aastased noorukid. Sümptomite süvenemisel peab patsient pöörduma arsti poole. Maksimaalne ravi kestus on 4 päeva täiskasvanutel ning 3 päeva 15-aastastel ja vanematel noorukitel.

Olukordades, kus sümptomiteks on peamiselt kas valu/palavik või ninakinnisus, tuleb eelistada ühte toimeainet sisaldavat ravimit. Patsiente tuleb teavitada, et ravi tuleb katkestada, kui neil tekib hüpertensioon, tahhükardia, palpatsioonid, südame rütmihäired, iiveldus või ükskõik millised neuroloogilised nähud, nagu peavalu tekkimine või tugevnemine.

Paratsetamooli kombinatsioonpreparaatide (mis sisaldavad ka dekongestante, askorbiinhapet, kofeiini ja/või dekstrometorfaani) kasutamine on vähenenud. Viimastel aastatel on saadud lisateavet selle kohta, et need võivad olla lastele ohtlikud ning et põhjustavad sagedamini peavalusid.

MSPVA-d võivad ärritada magu ja põhjustada seedehäireid, iiveldust ja kõhulahtisust. Samuti mõjutavad need vere hüübimist. Antikogulantravi saavatele patsientidele ja eakatele patsientidele on parim valik paratsetamool.

Köha leevendajad

Valida on arvukate preparaate vahel: atsetüültsüsteiin, karbotüsteiin, ambroksool, broomheksiin, aed-liivatee kombinatsioonides, luuderohi jmt. Siirupite soovitamisel peab veenduma, et abivajaja ei ole diabeetik ega alandatud suhkruisaldusega diabeedil. Röga lahtistavad preparaadid kergendavad enesetunnet ja nende kasutamine on suhteliselt ohutu. Patsiente peab teavitama, et rögalahustavate ja kohapärssivate ravimite kooskasutamine ei ole lubatud.

Seevastu köha pärssivate ravimite soovitamisel tuleb olla väga ettevaatlik. Kindlasti ei tohi neid soovitada kroonilise ja pikaaegse koha puhul ning juhul, kui kaasneb rohke sekretsioon (v.a kui ravimi on ordineerinud arst). On teada dekstrometorfaani väärarvitamise juhtudest. Eriline ettevaatus on seetõttu vajalik noorukite ja noorte täiskasvanute ning ravimite või psühhoosiliste ravimite kuritarvitamise kahtlusega patsientide puhul. Dekstrometorfaani kasutamine koos alkoholi või teiste KNS depressantidega võib suurendada kesknärvisüsteemi toimeid ning põhjustada toksilisust suhteliselt väiksemates annustes.

Inhalatsioonid

Inhalatsioon on tõhus meetod erinevate hingamisteede haiguste puhul, põletiku vähendamiseks ja köha leevendamiseks. Inhaleerida on võimalik veeauru, samuti lisada sellele erinevaid ravimeid. Ravim võib olla rögalahustava-, bronhispasme lõõgastava-, niisutava-, rahustava ja mikroobivastase toimega. Kõige enam on inhalatsioonid näidustatud bronhiaalastma, vasomotoorse riniidi ning ägedate ja krooniliste hingamisteede haiguste (bronhiit, larüngiit, farüngiit, pneumoonia, trahheiit) puhul.

Tasub meeles pidada, et võrktehnoloogiaga inhalaatoris ei tohi kasutada eeterlikke õlisid sisaldavaid lahuseid, sest need võivad seadme ummistada või püsivalt kahjustada. Seda, millist vedelikku/ravimit ja kuidas inhlaatoris kasutada, tuleb lugeda inhlaatori kasutusjuhendist. Vaid õigesti valitud ravim ja seadme õige kasutamine saab anda maksimaalse võimaliku ravitulemuse.

NEW GENERATION
TRUSTED BRAND

EVOLU
electronics

FORANS Eesti As

Evo Sepp
Müügijuht
evo@forans.ee

Mustamäe tee 55, Tallinn 10621
tel: +372 6776426 fax:+372 6776427
mob:+372 58543042
www.forans.ee
Skype: evosepp

UUDIS

Evolu Infrapuna termomeeter 3in1

- * Temperatuuri saab mõõta: otsmikult, kõrvast ja pindadelt
- * Mõõtmistulemus vaid 1 sekundiga
- * 4 värviline Display
- * Saab panna täiesti hääletuks
- * Kaasas hoiustamiseks vutlar
- * Automaatne väljalülitus

UUDIS

Evolu Nano Air Mesh inhalaator (Akuga)

- * Sobib täiskasvanutele, lastele ja vanuritele
- * Ideaalne reisile kaasavõtmiseks, kaalub kõigest 100g ja on laetava akuga.
- * Täislaetud aku kestab järjestikku töötamisel kuni 60 min
- * Seade on täiesti hääletu ja seda saab kasutada ka ilma maskita
- * Lihtne hooldada

Ilmus uus farmaatsia-terminoloogia käsiraamat

RAVIMIAMET

Farmaatsia-terminoloogia

Teine, täiendatud trükk

Graanulid
 Suspensioon
 Püürid
 Lahus
 Emulsioon
 Pulber
 Salv
 Kroom
 Aerosool
 Plaaster
 Sprei
 Pastill
 Emulsioon
 Oblaat
 Silmageel
 Ninatilgud
 Haavapulk
 Lakukivi
 Inhalaator
 Tablett
 Kapsel

Ravimiameti ning farmaatsiterminoloogia ekspertkomisjoni koostöö tulemusena on ilmunud raamatu „Farmaatsiterminoloogia“ teine, täiendatud trükk (esimene trükk ilmus aastal 2010).

On märgiline, et raamat ilmub ametlikul eesti keele aastal, mis tähistab eesti keele mainimist riigikeelena sajand tagasi, ning komisjoni kahekümnendal tegutsemisaastal. Arstimitest ja rohtudest on saanud kirja-keeles ravimid ja sõnavara ning teadmised muutuvad iga aasta üha laiemaks, ent samas ka täpsemaks.

Trükis annab eestikeelsed vasted Euroopa farmakopöas kasutatavatele ravimvormide, manustamisviiside, pakendite ja droogide nimetustele, üldistele farmaatsiaga seotud mõistetele ning ATC klassifikatsiooni rühmadele ja toimeainetele.

Raamat on mõeldud eelkõige ravimiinfodes kasutatavate terminite tõlkimise hõlbustamiseks. Seega ei tohiks olla enam probleem, kui suukaudsete või pulmonaalsete ravimvormide definitsiooni või tõlkega peaks hätta jääma. See raamat on igati abiks.

Omakeelse terminoloogia kasutamine ja loomine ei ole rahvusvaheliselt sugugi oma olulisust kaotamas. Vastupidi. Näiteks selleks, et apteekrid Eestis, Soomes ja Horvaatias mõistaksid üheselt, millist ravimit on arst teises riigis patsiendile määranud, peavad kasutatavad terminid olema samadel alustel kokku lepitud. Samuti peavad nad olema Euroopa Liidu keeltesse tõlgitud ning andmebaasidest leitavad.

Trükist on võimalik tellida (tasuta), esitades soovivaalduse e-posti aadressile info@ravimiamet.ee.

Trükis on pdf-formaadis kättesaadav ka Ravimiameti kodulehelt.

Teated

Love Your Pharmacist Awards 2020

14. veebruari keskööni on võimalik esitada nominente «Aasta Haiglaapteekri» tiitlile.

Nominente saab esitada viies kategoorias:

- * **Hospital Pharmacist of the Year Award**
- * **Lifetime Achievement Award**
- * **Rising Star Award**
- * **The Extra Mile Award**
- * **Pharmacist Team of the Year Award**

Kandidaat peab olema Euroopas praktiseeriv haiglaapteeker. Sama kandidaati võib esitada mitmele auhinnale, kuid üks isik võib üles seada ainult ühe kandidaadi. **Kandidaatide esitamise tähtaeg on Suurbritannia aja järgi 14. veebruari 2020 südaöö.**

Täpsema teabe leiab: <https://www.clinigengroup.com/direct/en-gb/love-your-pharmacist-awards-2020/>

Ferrola[®]

raud(II)sulfaat/foolhape

114 mg / 0,8 mg gastroresistentne
tablett N50, N100

Õige annustamine, rahulolev patsient

*Samaaegsest raua- ja foolhappevaegusest
tingitud aneemia ravi raseduse ajal*

*Päevane annustamine
Raviks: 1-2 tabletti x 3
Soovitav ravikuuri kestus on 3 kuud
pärast hemoglobiinitaseme normaliseerumist*

Käsimüügiravim.

Näidustus: Raua ja foolhappe defitsiit,
sh rasedusaegne rauavaegusaneemia.

Müügiloa hoidja: WÖRWAG Pharma GmbH & Co. KG, Calwer Str. 7, D-71034,
Böblingen, Saksamaa.

Täiendav teave müügiloa hoidja esindajalt: WÖRWAG Pharma GmbH & Co.
KG esindus, Vienibas gatve 87B - 3, LV 1004, Riia, Läti

Kontakt Eestis: Laki 25-402, 12915, Tallinn. +372 662 3369, info@woerwagpharma.ee

Riigikontroll võrdles ravimite hindu

Riigikontrolli andmetel on ravimi hulgihind üldapteegile 10 % kallim kui haiglaapteegile.

Riigikogu liige Jevgeni Ossinovski tegi Riigikontrolle järelepärimise, milles palus võrrelda samade (või analoogsete) ravimipakendite müügihindasid haigla- ja jaeapteekidele 2018. ja 2011. aastal ning teavet selle kohta, kas üldapteegi klientidele on olukord 7 aastaga muutunud paremaks või mitte.

Riigikontroll tegi küsimusele vastamiseks päringu Ravimiametile. Võrreldes 2011. aasta I–III kvartali ravimite hulgi müügi hindu jae- kui ka haiglaapteekidele, oli Ravimiameti andmetel sel ajal keskmine ravimipakendi hulgi hind jaeapteekides 13% kallim kui haiglaapteekides. 2018. aasta I–III kvartali andmetel oli keskmine ravimipakendi hulgi hind erinevus 10%.

Jae- ja haiglaapteegid ostavad Eestis ravimeid tegevusluba omavatel hulgi müüjatelt. Ravimiameti hinnangul ostavad haiglaapteegid paljusid ravimeid hangetega, mis paneb hulgi müüjad omavahel hinnal alusel konkureerima. Riigikontroll järeldas 2012. aasta auditis, et võrreldes ravimite müügi hindu üldapteekidele ja haiglaapteekidele, ei taga ravimituru korraldus patsientidele ravimite optimaalset hinda. Hinnavahe püsimine viitab Riigikontrolli hinnangul sellele, et olukord ei ole suurel määral muutunud.

Allikas: riigikontrolör Janar Holmi vastus kirjalikule küsimusele ravimite hindade kohta jae- ja haiglaapteekide võrdluses. ..06.12.2019.

Ukraina ravimihinnad on paras loterii

2019. aasta alguses oli Ukrainas 20,6 tuhat apteeki, s.o keskmiselt 1 apteek 2000 elaniku kohta. Osa neist tegutseb suurtes apteegikettides. Ülejäänud on väiksemates kettides või töötavad iseseisvalt.

Keskmise suurusega apteegis pakutakse reeglina umbes 3000 ravimit, suures umbes 5000. Haruldased, erilised või väga kallid ravimid tuuakse tellimisel või müüakse ainult spetsialiseeritud apteekides. Kokku on apteegi valikus umbes 45 tuhat erinevat toodet, sealhulgas meditsiinitehnika, ravimid ja kosmeetikatooted. Ja igal apteegil on selle sortimendi jaoks oma hinnad. Ravimite hinnakujundus on omaette teema, sest apteegis jaehindade määramise meetodite arv kipub ulatuma lõpmatuseni.

Riigi eelarvest ostetavate kõige olulisemate ravimite hinnad määrab riik. See kehtib riiklikus programmis "Taskukohased ravimid" oleva 254 ravimi kohta.

Muude ravimite puhul sisaldab hind reeglina ka turustaja ja apteegiketi marginaali. Samal ajal on hinnalisand suurem ravimitele, mille väärtus on kuni 200 grivniat ja mitu korda väiksem kallitele ravimitele, mille hind on üle 1000 grivnat.

Sama ravimi hinnaerinevus Ukraina erinevates piirkondades ja apteegikettides võib olla 200-300%. See hinnaerinevus tuleneb ka turuteguritest. Näiteks võib tootja eraldada oma ravimi turustamiseks lisaraha ja müügi suurendamiseks vähendada apteek müügi hindu selle arvel proportsionaalselt. Või pakub levitaja parimat ostuhinda, mis mõjutab automaatselt ravimi jaehinda. Või ostab apteegikett ravimi ise otse tootjalt, levitajast mööda minnes. Samal ajal pole ühtegi apteeki, kus kõikide ravimite müük oleks garanteeritud madala hinnaga. See on tehniliselt võimatu - kuna ravimeid on palju ja hindade kujunemist mõjutavad tegurid on teisi.

Ukrainas on rohkelt apteekte: 1 apteek 2000 elaniku kohta. 1/3 ravimitest on Ukraina kohalikku päritolu.

Peaaegu kõigil suurtel ja arenenud apteekidel on oma e-kaubandus - leheküljed, kus saab ravimeid broneerida ja neid siis mugavalt apteegist kätte saada. Apteegis ja sama apteegi internetilehel on ravimi hind enamasti erinev. Keskmiselt 10–15%. Ja nagu ka tavaapteegi puhul, võtab veebipõhine hinnakujundus arvesse lõpmatu arvu tegureid, mistõttu võib sama ravimi hind olla väga erinev.

Kuna apteegiketid on digitaalkanalites müügi arendamisest väga huvitatud, saavad nad oma partneritelt selle jaoks spetsiaalseid hindu. Seda näeb portaalides näiteks Liki24.com, Medcentre, 103.ua, Compendium, Tabletki.ua ja teised. Samal ajal võivad sellised «erilised» hinnad olla isegi kuni 50% madalamad kui Interneti-apteekide jaemüügisaitidel. Oluline on märkida, et sellised võimalused ravimite hindade võrdlemiseks on tekkinud just sel põhjusel, et ostja ei ole lihtsalt võimeline iseseisvalt apteekide hindade võrdlust läbi viima.

Võib küsida: miks ostavad ukrainlased ravimeid, mitte autosid? Nimelt moodustasid 10 aastat tagasi ukrainlaste kõigest kulutustest 18 % autod, kuid ravimid ainult 5 %. Nüüd kulutavad ukraina elanikud autodele ainult 5 %, kuid ravimitele juba 8 % kõigest tehtavatest kulutustest.

Kõrged ravimihinnad on enamiku ukrainlaste jaoks probleem number üks. Nii usub Maailmapanga ja WHO uuringu kohaselt 95% ukrainlastest, et ühe pereliikme raske haiguse ravikulud viivad selle perekonna alla vaesuspiiri ja leibkonna majandusliku hävinguni. Ainult 2% -l inimestest on vabatahtlik terisekindlustuspoliis (VMI), mille alusel kindlustusfirma kulutused ravimitele hüvitab. Veel 3% elanikkonnast ei soovi üldse siseriikliku meditsiiniga kokku puutuda ja eelistavad, et neid ravitakse välismaal.

Kuna müügil on 45 tuhat toodet, on kõige soodsamat ostuvõimalust võimatu eelnevalt kindlaks määrata. Seetõttu peab ostja oma otsingusse sisestama nii palju tooteid kui võimalik, võrdlema võimalusi ja tegema parima valiku. Samas näitavad kõik võrdlusportaalid samades apteekides ja samadel ravimitel erinevaid tulemusi. Sest nagu paljudes valdkondades, kehtib ka ravimite ostmisel kõnekäänd: «Uppuja päästmine on uppuja enda asi.»

Allikad: Как формируются цены на лекарства в украинских аптеках. Юлия Демцова 23.12.2019. -https://biz.censor.net.ua/columns/3166876/kak_formiruyutsya_tseny_na_lekarstva_v_ukrainskih_aptekah

Why do Ukrainians buy medicines instead of cars? Olexiy Doroshenko. 13.11.2018. -<https://112.international/opinion/why-do-ukrainians-buy-medicines-instead-of-cars-34146.html>

cardioFIT

vererõhule

- Südamele
- Kaalukontrolliks
- Vererõhule

cardioRELAX

kolesterooli tasakaalustamiseks

- Südametegevusele
- Väsimuse vähendamiseks
- Vereloomeks
- Kolesterooli tasakaalustamiseks

Uus tehnoloogia võimaldab toota temperatuuriresistentseid vaktsiine

Bathi Üikoolis väljatöötatud uus tehnoloogia kaitses tuberkuloosi antigeeni ja vaktsiini adjuvanti kuumakahjustuse eest.

Hiljutine uuring näitas, et paljutöötavat tuberkuloosi antigeeni ja uudset vaktsiini abianet saab kuumakahjustuste eest kaitsta Bathi ülikoolis välja töötatud uue tehnoloogia, ensilikeerimise (ensilication) abil. Uus tehnoloogia takistab oluliste vaktsiinikomponentide riknemist külmpakitemperatuurist kõrgemal temperatuuril. See annab võimaluse paremaks vaktsiini transportimiseks ka maailma kaugematesse piirkondadesse.

Vaktsiini tõhususe tagamiseks peab see olema termiliselt stabiilne või teisisõnu väljaspool külmpakipi mitte riknema. Külmahel toob kaasa täiendavaid kulusid ja jäätmeid, mida saaks uut tüüpi vaktsiini puhul vältida.

Ensilikeerimine takistab vaktsiinis olevate valkude kokkutõmbumist. Selleks kasutatakse ränidioksiidi kihte, mis kogunevad molekulide ümber karkassiks -

nii et need kõrgemal temperatuuril ei laguneks. Valke fikseeritakse senikaua, kuni need on karkassist eemaldamiseks ja kohaletoimetamiseks valmis.

Uuringu tulemused on suur samm edasi mitte ainult termiliselt stabiilse tuberkuloosivaktsiini väljatöötamisel, vaid näitamaks, et ensilikeerimist saab kasutada paljude erinevat tüüpi vaktsiinide puhul. Ensilikeerimisel on potentsiaali elupäästvate vaktsiinide hoidmisel ja transportimisel välistemperatuuril. Seda eriti arengumaades, kus haiguste esinemissagedus ja vaktsiinide vajadus on suur.

Refereeritud uudis: Thermally-stable TB vaccine developed using new technique. Rachael Harper. European Pharmaceutical Review (8.08.2019) -<https://www.europeanpharmaceuticalreview.com/news/96385/thermally-stable-tb-vaccine-closer-reality/>

“Ravimikee” võib tulevikus hõlbustada ravimite kasutamist

Ravimite manustamiseks väljatöötatud ravimikee-spiraalsüsteem vähendab ravimite manustamise kordi olulisel määral.

Keemiainseneri, gastroenteroloogi ja biomeditsiiniinseneri juhitud uurimisrühm on keskendunud nakkushaiguste raviks vajalike prolongeeritud ravimite väljatöötamisele.

Rühm on juba välja töötanud sellise kapsli, mis pärast allaneelamist ja makku jõudmist võtab kuue tipuga tähe kuju. Oma suuruse, kuju ning keemiliste ja mehaaniliste omaduste tõttu võib täht püsida maos nädalaid. Tähe iga haru võib sisaldada erinevat aeglaselt vabanevat ravimit.

Kui kõik ravimid on vabastatud, vallandub täht ja väljub ohutult soolestikust. Sellise süsteemi kasutamist piirab siiski sellesse viidavate ravimite kogus. Süsteem mahutab kõige rohkem 1 gramm ravimit, kuid näiteks tuberkuloosi raviks vajalik antibiootikumide ööpäevane annus on enam kui 3 grammi.

Seetõttu arendas uurimisrühm välja spiraalsüsteemi, mis mahutab ja vabastab ühe kuu jooksul vähemalt 10 grammi ravimit. See süsteem võimaldab organismi viia 1-kuuliseks tuberkuloosi raviks vajaliku antibiootikumi koguse.

Spiraalsüsteem koosneb mähitud traadist, millele kinnituvad ravimid. Traadi otsi kaitseb magnetiga torutükk. Traat on superelastne ja venib selliselt, et suudab läbida söögitoru ja moodustada makku jõudes tiheda spiraali. Keele kinnitavad silindrilised ravimid valmistatakse silikooniga segamisel ning kaetakse õhukese Eudragit RS 100 kihiga.

Silikooni ja Eudragit RS 100 kasutatakse ravimite pikaajalisel manustamisel aeglase vabanemise saavutamiseks laialdaselt. Kõik spiraali lülid vabastavad ettenähtud koguse ravimit samaaegselt.

Uurimisrühm loodab, et spiraalsüsteemil saab olema mitmekülgseid kasutamise võimalusi erinevate haiguste ravil. Uus ravimvorm peaks muutma patsientide ravi ja paranemise hõlpsamaks. Seadme esmased ohutusuuringud toimuvad USA-s ja uurimisrühm loodab, et kliinilisi uuringuid saab alustada viie aasta pärast.

Refereeritud artikkel: Drugs-on-a-coil method could free patients from the burden of taking pills. European Pharmaceutical Review (7.7.2019). -<https://www.europeanpharmaceuticalreview.com/news/92567/drugs-coil-burden-taking-pills/>

Marutaudivaktsiini puudus põhjustas Indias haiguspuhangu

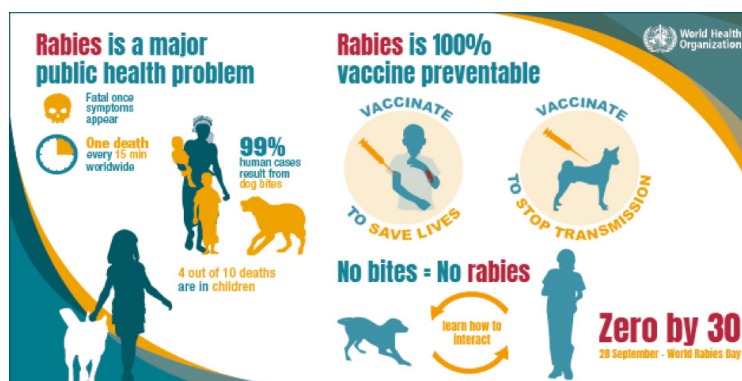
Teated

Delhi valitsus on teatanud marutaudivaktsiinide teravast puudusest riigi- ja munitsipaalhaiglates. Selle tagajärjel on vaktsiini hind mustal turul mitmekordistunud. Süüdlaseks peetakse marutaudi haigestunud koerte arvu suurenemist.

Asi ei ole selles, et India ei toodaks ise piisavalt marutaudivaktsiini. Igal aastal toodetakse 50 miljonit vaktsiinidoosi. Probleem on aga selles, et ca kolmandik toodetust ehk 15 miljonit doosi viiakse Indiast välja.

Indias hammustavad loomad, enamasti koerad, igal aastal umbes 15 miljonit inimest. Alates 1985. aastast on Indias marutaudi tagajärjel surnud hinnanguliselt 25 000–30 000 inimest aastas. Enamik kannatanutest on lapsed. Enamik marutaudi surevatest inimestest on vaesed või madala sotsiaalmajandusliku staatusega. Kuna marutaud ei ole Indias teatamiskohustuslik haigus ning puudub haiguse seiresüsteem, võib surmajuhtumite tegelik arv olla palju suurem.

Enamik loomahammustusi (91,5%) saadakse koertelt, kellest umbes 60% on hulkuvad ja 40% lemmikloomad. Loomahammustuste esinemissagedus 1000 elaniku kohta on 17,4. Inimesi hammustatakse iga 2 sekundi tagant ja keegi sureb marutaudi iga 30 minuti tagant. Loomahammustuste tõttu kaotatakse aastas 38 miljonit inimpäeva ja hammustustejärgse ravi kulud on umbes 25 miljonit dollarit aastas.

Indias tehakse tavaliselt 30 000 marutaudivaktsineerimist kuus. Viimase, 2004. aastal tehtud uuringu kohaselt pesi 39,5% hammustusohvritest haavu üksnes seebi ja veega ning umbes 46,9% said marutaudivaktsineerimise. Samast uurimusest selgus ka, et umbes 60% nakatunud inimestest kasutab marutaudi ravi traditsioonilisi loodusravi meetodeid, neist 45,3% käepäraseid vahendeid.

Refereeritud artikkel: Rabies vaccines shortage puts Delhi on brink of crisis. Victoria Rees. European Pharmaceutical Review (10.6.2019). -<https://www.europeanpharmaceuticalreview.com/news/89681/rabies-vaccines-shortage-puts-delhi-on-brink-of-crisis/>
Rabies in India. Rozario Menezes. CMAJ:JAMC. 2008 Feb 26; 178(5): 564–566

Tervise Arengu Instituut alustas tubakast loobumise kampaaniat „SIGAREXIT“

Tervise Arengu Instituut kutsub suitsetajaid, kes on juba pikemat aega mõelnud, et võiks suitsetamisest loobuda, kuid ei tahaks seda päris üksi teha, loobuma tubakast ja tegema koos teiste suitsetajatega Sigarexiti. Sigarexiti avapauk on 1. jaanuaril 2020 ja kestab kuni 31. jaanuarini.

Kampaania eesmärk on julgustada suitsetajaid proovima suitsetamist maha jätta. Soovime, et võimalikult palju suitsetajaid võtaksid kampaaniast osa ja püüaksid jaanuaris alustada tubakast ja nikotiini- toodetest loobumist. Tubakast loobumine võib olla küllaltki keeruline protsess, mis esimesel katsel ei pruugi õnnestuda. Leidub inimesi, kes suudavad loobuda päevapealt, ent enamikule on tubakast loobumine pikk protsess ja vajab kõrvalabi. Soovime anda edasi sõnumit, et koos teistega on tubakast loobumine lihtsam ja pärast ebaõnnestumist tasub alati uuesti proovida.

Kampaania on mõeldud kõigist tubaka- ja nikotiinisisaldusega toodetest loobumiseks, mitte ainult sigaretist. Siia alla käib kindlasti ka E-sigaret, mis on võrdne tubakatoodetega ega sobi loobumise abivahendiks.

Kampaanias osalevad igapäevasuitsetajad, kes soovivad seekord päriselt suitsetamist maha jätta – lauljatar ja tudeng Maian Lomp ning saatejuht Robert Rool. Alates detsembrist kuni jaanuari lõpuni annavad nad sotsiaalmeedias oma käekäigust teada. Jagavad oma emotsioone ja tähelepanekuid. TAI spetsialist kommenteerib jooksvalt nende postitusi ja annab nõu.

Kampaania käigus tutvustab TAI erinevaid tubakast loobumist toetavaid abivahendeid, sh nõustamisteenust. Sõnum suitsetajatele on: **Küsi nõu perearstilt või apteekrilt või leia lähim nõustamiskabinet tubakainfo.ee veebilehelt. Loobumine on tulemuslikum kui leiad abi ja toetust professionaalilt!**

Perearstidelt oodatakse suitsetamisest loobuja esmast lühinõustamist ja vajadusel ravimite välja kirjutamist ja/või edasi suunamist nõustamiskabinetti.

Apteekritelt: oodatakse nn üle-leti lühinõustamist, tubakast loobumise abivahendite (plaastrid, nätsud) tutvustamist ja/või edasi suunamist nõustamiskabinetti. TAI käivitas ka pilootprojekti privaatse nõustamisteenuse pakkumise testimiseks apteegis. Pilootprojekt toimub 17 apteegis üle Eesti, kus pakutakse jaanuari kuu jooksul eelregistreerimisega tasuta tubakast nõustamise teenust.

Kust leida infot? Tubakainfo.ee lehelt leiab lisainfot tubakast loobumise ning erinevate tubaka- ja nikotiini- toodete kohta. Lisaks on lehel mitmeid abivahendeid suitsetamisest loobumise toetamiseks. Näiteks saab lehel teha Fagerströmi testi, mis aitab määrata tubakasõltuvuse tugevust. Loobumisplaan sisaldab soovitusi toimetulemiseks esimesel neljal päeval, mil suitsetamisest loobujal on kõige raskem

Jaanika Liinar
terviseturunduse keskuse projektijuht
Tervise Arengu Instituut
tel 5206263
jaanika.liinar@tai.ee

Kiosk: eluolupildike

Pafos, Küpros. On ilus pühapäevane 20. oktoobri hommik ühel linna peatänavaist, kell 9 läbi, sooja ja juba 27 kraadi. Apteegil on luugid ees, apteekrid puhkavad. Südametunnistusega laiskvorstid, sellised!

Pole hullu, pudipadipood ehk siinses määraluses Kiosk aitab hädast välja: kõrvuti on ravimid, plaastrid, kohvikoorepulber, sigarid, sigaretid, piibutubakas, tulemasinagaas jm. Taamal alkohol. Kõik eluks vajalik. Võimalus saada tervist ja õigus hävitada tervist on rõõmsasti üheskoos - vabadus missugune! Rahvas tahab, rahvas ostab. No kuidas sa inimesele vastu ei tule ja temalt raha ära ei võta?

Kompositsioonist rohkemgi üllatab müüja, kes ei suuda aru saada, miks pildistamiseks luba küsin. Kõik on ju nii normaalne ja igapäevane... Eriti pühapäevane, aga ka argipäevane. Alati. Vara lahti, hilja voodi – nõnda rikkus poodi toodi.

Ikkagi tunnen telefoniga pildistades justkui teeksin midagi natuke keelatud, kiirustades saab kaader väheke viltugi. Muud vist viltu ei ole? Enam või juba. Kas ka meie tulevik?

Ain Raal

Aprill

Följeton Kevade ja Suve ainetel ning Viimse reliikvia radadel*

Ain Raal

Kui Arno kursusekaaslastega farmakognoosia praktikumi jõudis, oli koolimaja alles pooleldi pime, rohkem kui pooled ukсед veel lukus, töövahendid lohakalt laudadel ja kappidest raskesti kättesaadavad. „Tunniplaani vä..., tunniplaani küll ei tahaks nagu anda“, turtsatas laborant isekalt.

„Praktikumi ajakava kah ei saa anda“, rehmas õppejõud omakorda käega. „Polegi õieti teist.“

„Aga te minge seitsmendemale korrusele, seal on kõstri juures õppenõukogu täies hoos“, teadis koristaja juhatada.

Juba poole trepi pealt kuuldus rõõmsat laulujoru. „Las jääda niiii kuis oooli, las jääda niii kui onnn!“ üürgas täiest kõrist Lible.

Teele aga noomis malbelt: „Jätke Teie, Lible, kah oma naljad!“

„Einoh,“ kuraasitses Lible, „kui teaks, et sentigi raha sisse ei too, mitte ühte minutitki praktikumi ei teeks,

ei vaataks ukse poolegi.“

„Piiritus on otsas, piiritus on otsas,“ sisenes nutust vappuv Kiir, kõhukas, kuid tühjemast tühi pudel peenikeste sõrmede vahel, „kuidas ma nüüd praktikumi lõpetan...nuuks?“

„Toots, kurivaim!“ káratas kõster. „Kuhu Kiire pudeelist piiritus sai?“

„Ákhh..., vahest viisid..., ákhh, keemikud minema.“

„Mis sa lorad!“ osatas kõster, „üks väike keemik sul nii palju piiritust korruga ára viib!? See ei jaksa seda tõstagi.“

„Aga vahest oli neid mitu,“ kaitses Toots ja lisas otsekui õigustuseks: „Náe, Látimaal olevat nad mitu sada laboritáit minema viinud...“

„Sina, Arno, oled üks váárt tudeng,“ tunnustas ühtákki selgemaks muutunud Lible. „Ja ühte ma sulle ütlen: ei kannata siin ilmas ükski sunnik, kui temale tõtt öeldakse. Aga valeta...“

„Vaata, valeta,“ ohkas Lible südamepõhjast, „siis oled sa õige mees! Panevad veel juhatussegi ja puha..“

„Toots!“ katkestas neid õpetaja Laur, „mis sul seal põues on?“

„Ei midagi.“

„Too aga see „ei midagi“ siia minu lauale. Tohohh, miks sa apteegi põues kooli vedasid?“

„Kiir tahtis ära osta!“

„Toots valetab,“ tihkus nimetatu, „ise veel luiskas, et tal on kodus apteek, mis laulab ja trummi lööb.“

„Vaata, Kiir,“ sekkus õpetaja heatahtlikult. „kui sa tervet apteeki osta ei jõua, osta natuke üle poole. Kah võib. Aga teiste käest raha küsida ja siis mulle valetada, et ise ostsid, seda ära tee. Jääb siis nii?“

„Jah,“ hüüdsid Toots ja Kiir justkui ühest suust.

„Kuule, Tiugu,“ alustas Imelik mesijuttu, „läheksid vast minu eest praktikumi, paneksid nime kirja, teeksid ja vastaksid töö minu eest kah ära? Või lähed hoopis sina, Lesta?“

„Aga mul ei ole ju uuri,“ kaebles Lesta. „Kuidas ma sedasi õigeaks ajaks praktikumi jõuan?“ muretses väike mehehakatist.

„Sul ei oooooolegi uuri,“ venitas Imelik meelega pikalt, „miiis mees sina siis oled?“. Kuid lisas hetke mõelnult: „Ma annan sulle siis uuri. Kui õpetaja peaks küsima, kas sinu oma, siis ütle, et sinu jagu jah.“

„Aga kui kõster teada tahab, kust sain?“ muretses väike Lesta.

„Siis ütle, et maast leidsid,“ õpetas Imelik. „Nii on asi jogg. Või tahad, osta minu uur endale päriselt ära.“

„Aga mul ei ole ju raha,“ oli koolivend õnnetumast õnnetum, „mis su uur õige maksab kah?“

„Njah,“ kratsis Imelik oma lokkis pead, „mis ta ikka ära ei maksa, mul ta endalgi ju rendi peal... Osta ära, noh.“

„Kas ketiga tükkis?“ kahtles algaja ärimees.

„Ketiga ühes muidugi, keti saad täiesti tasuta uurile peale!“ kiitis teine tehingu väärtust.

„Sa oled tubli poiss, Tali,“ alustas pastorihärra, „ütle mulle, kas läksite koos Tõnissoniga eile koolist koju?“

„Ma..., me... jah,“ ebales Arno, kellel oli raske valetada, kuid kogus siis ennast ja lisas: „Läksime pärast farmatseutilise keemia praktikumi koos koolist koju jah, aga enne ma aitasin Tõnissonil salmi pähe õpida.“

„Aga siis pidi salm ka sulle endale pähe jääma, ütle õige,“ nõudis kõster omalt poolt.

„Mis vaevab sinu südant, mis iial nõuad sa, see, mis on meie apteek, kõik hooleks anna sa!“ vuristas Arno.

„Tubli poiss!“ kiitis õpetaja heldinult.

„Valu punaproviisoritele!“ kisas Toots ja tormas hõögvele aetud raud ühes peos ja eestlaetav püstol teises käes otse koolimaja ette Nooruse tänavale.

„Õppekavast tuleks farmaatsia praktikumid üldse välja jätta ning asendada laborimeditsiini ja farmakoloogia seminaridega,“ jahus ta igale möödakäijale. „Kas edaspidi loengud kah ära jäävad?“ tahtis keegi kergeusklik teada.

„Loomulikult,“ kinnitas kõiketeadja.

„Praktikumid ja loengud tuleb asendada igapäevaste eksamitega, et mingigi tase oleks. Ja laborid tuleb kahtlasevõitu ainetest tühjaks teha, las jäävad ainult psühhotroopsed tõendusühised ained,“ teadis ta.

„Aga milleks siis nood, kui et praktikume sugugi ei toimu?“ tahtis keegi areldi teada.

„Sest tegelikult olen hoopis mina Liivimaa parim Kentucky lövi!“ ajas Toots suures õhinas midagi jälle sassi.

„Mis sa jändad,“ ütles Tõnisson asjalikult, „lõhud veel silmad ära!“

Kui pauk juba käinud oli, jäi Tootsil õigust ülegi: „Ma arvasin esiti, et need on damasseri rauad.“

„Mis siin on?“ tahtis käraka peale kohale tõtanud haldusjuht teada.

„Ahh, poiss tegi koerust,“ märkis riidehoiutädi, „lõhkus farmaatsia instituudi akna ära.“

„Oh sa kurivaim!“ kirus instituudi juhataja kiirest kõnnist hingeldades.

Tõnisson kutsus Arno väheke kõrvale. Heas toitumuses koolivennal oli midagi tõsist südamel. Koos mindi õpetaja Lauri juurde.

„See reform..., selle reformi...,“ alustas Tõnisson ebaolevalt, ja ohkas sügavalt.

„Arva nii, et sa mu hea sõber oled, kellele kõik võid südameilt ära rääkida,“ julgustas õpetaja Laur, „mis selle reformiga siis oli?“

Tõnisson näis ennast pikalt koguvat ja pahistas siis üheainsa hingetõmbega: „See reform.... selle reformi lasin mina ikka põhja küll!“

„Miks sa seda tegid? Vasta!“ käratas õpetaja Laur eneselegi ootamatult valjult.

„Mis nad siis tulevad meie ühikatuppa äri ajama!“ paristas trotsi täis jõujuurikas ja surus käed tugevasti rusikasse.

Seepeale läbis, olgugi vaid silmapilguks, ka õpetaja silmi ere protestileek.

„Nüüd on magamistoas üks voodi puudu, paljalt otsarauad veel alles,“ tunnistas Tõnisson ja lasi pea süüdlaslikult norgu.

„Ütle, Teele?“ alustas Arno areldi, „kas sul oleks siis kahju kah olnud, kui mul oleks praktikumid päriselt ära jäänud?“

„Eks ikka oleks olnud.“

„Oleksid nutnud?“

„Ah, mine nüüd,“ püüdis Teele teise tõsist muret naljaks keerata, „kus mina tean seda sulle praegu ütelda.“

„Mina teaks küll, et kui sinul praktikumid ära jääks, siis mina küll nutaksin.“

„Eks muidugi,“ lohutas Teele, „Eestimaale on ju haritud proviisoreid hulganisti tarvis.“

Arno hingas kergendatult, tõstis pilgu tumedate pilvede poole, mis nüüd ühtäkki sootumaks heledamad näisid.

„Noh, kuidas koolis läheb kah?“ tahtis ta siis teada.

„Hästi,“ vastas kooliõde optimistlikult, „ainult analüütiline keemia on raske.“

„Kas siis analüütiline keemia on raske?“ naeris Arno.

„Oi, minule on ta hirmus raske!“

„Aga mida sa siis teha soovitaksid?“ päris teise murest osa saav Arno viivu pärast edasi.

„Kõigepealt soovitaksin ma iseennast,“ lõi Teele käed kuraasikalt puusa. Ja asus siis tõtlikul sammul koduleele.

„Oh kuusepuuu, oh kuusepuuu, kui haljad on su oksad...“ laulis kogu kursus korraga, ise kätest kinni hoides ümber reformvoodi alusele asetatud jõulupuud, panemata justkui tähelegi, et isevärki kuusejalg on pikast vees ligunemisest õige rooste läinud. Ja kui eriliselt särased seejuures Teele silmad. Laulu jagus kauemakski: „Sind aprilliks müüki tuuakse, ja hinnad külge pannakse...“

Pärast ühislaulu kutsus õpetaja Laur Arno enda juurde.

„See on nüüd sinu oma,“ tõdes ta poisile viiulit ulatades.

„Õpi mängima. Ma õpetan sind,“ lubas koolmeister.

„Häid pühi sulle!“

Epiloog

„Püha isa,“ kurtis murest murtud assistent. „Nad purustasid püha reliikvia.“

„Matsid jäävad matsideks,“ pressis professor läbi nina, „asjata tegid seda, ilma hariduseta ei saa nemadki läbi.“

„Instituut põleb. Kas see on lõpp?“

„See ei ole lõpp. Kõik kestab edasi...“

*Kokkulangevused tegeliku elu tegelaste ja sündmustega on juhuslikud ning jäävad lugeja enda südametunnistusele.

Metformiini preparaate puudutav täiendav teave

Väljaspool Euroopa Liitu turustatavatest metformiini sisaldavatest ravimitest on leitud N-nitrosodietüülamiini (NDMA) jälgi. NDMA sisaldus neis ravimites on väga väike ja see on samal või madalamal tasemel võrreldes sellega, mida inimesed saaksid teistest allikatest, kaasa arvatud toidust ja veest.

Hetkel ei ole andmeid, et sama lisandit oleks leitud Euroopa Liidus müüdavatest metformiini preparaatidest. Euroopa Liidu ravimiametid kavandavad koostöös ravimifirmadega nimetatud ravimite analüüsimist. Kui saame täiendavat infot, anname sellest teada.

Metformiini kasutatakse üksi või kombinatsioonis teiste ravimitega II tüüpi diabeedi ravis. Tegemist on esimese rea raviga, mis vähendab glükoosi tootmist organismis ja aeglustab glükoosi imendumist soolest. Täna teadaoleva informatsiooni põhjal ei ole patsientidel põhjust muretsemiseks. Patsiendid võivad jätkata metformiini kasutamist. Diabeediravi katkestamine on tervisele palju ohtlikum kui üliväikesed NDMA kogused, mida on testimisel avastatud. Arstid võivad jätkata metformiini sisaldavate ravimite tavapärasel väljakirjutamisel ning peaksid patsientidele meelde tuletama, et diabeedi kontrolli all hoidmine on oluline.

Paide apteek tähistas oma 250. aastapäeva

2019. aastal möödus 250 aastat apteegi esmamainimisest Paides. Ajakeskus Wittenstein, Järvamaa muuseum ja Paide Vee Tänava Apteek tähistasid sündmust 7. detsembril sisuka konverentsiga ja sellele järgnenud meeleoluka koosviibimisega Ajakeskuses Wittenstein.

18. saj II poolest pärinev Paide apteegi sisustus on eksponeeritud Järvamaa muuseumis.

SA Ajakeskus Wittenstein/Järvamaa muuseumi ja Paide Vee tänava apteegi eestvõttel toimus 7. detsembril Järvamaa muuseumi majas Paide apteegi pikale ja värvikale ajaloole pühendatud konverents. Järvamaa muuseum ürituse toimumispaigana mängib farmaatsia ajaloos olulist rolli - seal asub Eesti kõige vanem apteegi kollektsioon – 18. sajandi II poolest säilinud Paide vana apteegi sisustus.

Apteegi vara jõudis muuseumisse 1912. a. Selle annetaja tollaegne Paide apteeker ja linnapea magister Oskar Brasche. Vähetähtis pole seik, et kolmandat põlve Paide apteeker Oskar Brasche oli ka 1905. aastal asutatud Järvamaa muuseumi ellukutsujaks.

Paide apteegi väarikale aastapäevale pühendatud konverentsil sai kuulata Tartu Ülikooli farmakognosia professori Ain Raali ning muuseumi teadurite tagasivaateid apteegi varasemale ajaloole ning jutte apteekrite rollist Paide linna kujunemisel. Vee tänava endised ja praegused apteekrid meenutasid värvikalt ja mitmekülgset apteegi viimast poolsajandit.

Liivimaa aladel asutati esimene apteek 1357. a Riias (apteek likvideeriti 1758. a). Eesti vanim, Raeapteek,

tegutseb Tallinnas juba 1442. a, avati ta aga mõnevõrra varem. Kreislinnas Paides tegutsenud apteegi avamiseni jõuti ca 300 aastat hiljem.

Esimese Paide apteegi asutas 1769. a Danzigi lähedalt pärit Johann Joseph Meckin (1740-1794). Seega tähistati 2019. aastal Paide apteegi esmamainimise 250-ndat aastapäeva.

Paide Vee Tänava Apteegi naised on ka ise tõelised vaatamisväärsused, kelle Järvamaa muuseum on lubanud tulevikus ka oma eksponaadiks võtta. Kai Kimmel, Rita Rikka ja Ester Järvel on kõik samas Paide apteegis töötanud 40 aastat ja see apteek on olnud nende esimeseks (ja tänaseni ka ainsaks) töökohaks. «Paide apteegi naistest» tehtud filmilõik oli 2. oktoobril eetris ka ERR-i Ringvaate saates.

7. detsembril toimunud tõeliselt äge juubelipidu jääb kõigile osalejatele kauaks meelde ning näitab, et kui apteekrid teevad oma tööd südamega, saab meie erialal olema veel pikk ja kuulsusrikas tulevik.

Kaidi Sarv

MUUDATUSED APTEEKIDE TEGEVUSES

vahemikus 7. septembrist kuni 1. detsembrini 2019

1. Avamised

- * Pharmatipp OÜ avas 18.09.2018 Meloni Apteegi Tallinnas Estonia pst 1 ja haruapteegi Raplamaal Märjamaa alevi Pärnu mnt 62. Apteegi juhataja on prov Anna Arju
- * Augustina Apteek OÜ avas 24.09.2019 Annelinna Tervisekeskuse Apteegi Tartus Mõisavahe tn 34 b. Apteegi juhataja on prov Anu Kaine
- * Võro Aптиik OÜ avas 26.09.2019 Kagukeskuse Südameapteegi Võru linnas Kooli tn 6. Apteegi juhataja on prov Piret Stokkeby
- * Sõbra Selveri Apteegi (BENU Apteek Eesti OÜ) haruapteek Tartu linnas Turu tn 14 on alates 07.09.2019 taas avatud
- * OÜ Tartu Uusapteek avas 24.10.2019 Ujula Konsumi Apteegi Tartu linnas Ujula tn 2. Apteegi juhataja on prov Hene-Riin Hoop.
- * Leisi Apteek (Rannarohu OÜ) avas 28.10.2019 haruapteegi Saaremaal Valjala alevikus Posti tn 15
- * Veerenni Apteek OÜ avas 23.11.2019 Raja Südameapteegi Tartus Raja tn 31. Apteegi juhataja on prov Ene Bötker
- * Veerenni Apteek OÜ avas 30.11.2019 Peetri Keskuse Südameapteegi Harjumaal Rae vallas Peetri alevikus Küti tee 4. Juhataja on prov Jana Tjossova
- * MAPharm OÜ avas 23.11.2019 Männiku Rimi Apteegi Tallinnas Männiku tee 100. Apteegi juhataja on prov Kadi Tarkiainen
- * Pargi Apteek OÜ avas 23.11.2019 Pargi Keskuse Apteegi Ida-Virumaal Jõhvi linnas Puru tee 1. Apteegi juhataja on prov Diana Prits
- * Ülemiste Tervisemaja Apteek (Nordic Pharmacy OÜ) avas 11.11.2019 haruapteegi Jõgevamaal Põltsamaa linnas Tartu mnt 1 b
- * Narva Maksimarketi Apteek (Vitalumen Pharm OÜ) avas 27.11.2019 haruapteegi Ida-Virumaal Narva-Jõesuu linnas Poska tn 26
- * Mustvee Apteek (OÜ Mustvee Apteek) avas haruapteegi Tartumaal Tartu vallas Lähthe alevikus Poe tn 4/1 (samas suletud Lähthe Apteegi asemel)
- * Kadaka Selveri Apteek (Terve Pere Apteek OÜ, endine nimi Sütiste Tee Apteek) jätkas 18.11.2019 tegevust uues asukohas Tallinna linnas Kadaka tee 56 a. Apteegi juhataja on prov Aleksandra Trahatšjova
- * Annelinna Apteegi (OÜ Euroapteek) haruapteek Tartu linnas Ilmatsalu tn 11 on alates 27.11.2019 taas avatud

2. Apteegi juhataja vahetumised

- * Paepargi Apteegi (OÜ Euroapteek) juhataja on alates 18.09.2019 prov Jelena Tõnne

- * Saue Grossi BENU Apteegi (BENU Apteek Eesti OÜ) juhataja on alates 01.10.2019 prov Kristel Kaljusmaa
- * Põltsamaa Keskuse Apteegi (OÜ PharmaTwo) juhataja on alates 20.09.2019 prov Heli Pai
- * Uue Apteegi (OÜ Tartu Uusapteek) juhataja on alates 20.09.2019 prov Piret Uibokand
- * Jüri Tånava Südameapteegi (Pharma Group OÜ) juhataja on alates 28.10.2019 prov Tea Kase
- * Pärnu Turu Südameapteegi (Pharma Group OÜ) juhataja on alates 28.10.2019 prov Urmi Jõgis
- * Kakumäe Selveri Südameapteegi (Pharma Group OÜ) juhataja on alates 28.10.2019 prov Deniss Durnev
- * Suur-Pärnu Apteegi (BENU Apteek Eesti OÜ) juhataja on alates 28.10.2019 prov Alexandra Sauskina
- * Pargi Apteegi (BENU Apteek Eesti OÜ) juhataja on alates 28.10.2019 prov Heret Liinve
- * Annelinna Prisma Südameapteegi (Pharma Group OÜ) juhataja on alates 01.12.2019 prov Ingrid Tamm
- * Lilleküla Apteegi (BENU Apteek Eesti OÜ) juhataja on alates 01.12.2019 prov Yulia Nesterovitch
- * Tondi Selveri Apteegi (Terve Pere Apteek OÜ) juhataja on alates 01.12.2019 prov Anne-Mai Rogenbaum

3. Ajutised ja lõplikud sulgemised

- * Ujula Konsumi Apteek (BENU Apteek Eesti OÜ) Tartu linnas Ujula tn 2 lõpetas 09.09.2019 tegevuse
- * Rapla Apteegi (BENU Apteek Eesti OÜ) haruapteek Rapla linnas Lasteaia 12 on alates 25.10.2019 suletud
- * Tamme Apteegi (Terve Pere Apteek OÜ) haruapteegid Luunjas ja Kavastus on alates 28.10.2019 suletud
- * Mustika Prisma Apteek (Terve Pere Apteek OÜ) sulges 18.11.2019 haruapteegi Tallinnas Kadaka tee 56 a (samas kohas alustas tööd Kadaka Selveri Apteek)
- * Ringtee Selveri Südameapteek (Veerenni Apteek OÜ) sulges 23.11.2019 haruapteegi Tartus Raja tn 31 (samas kohas alustas tööd Raja Südameapteek)
- * Rummu Apteek (Karina Apteek OÜ) Harjumaal Läänearju vallas Rummu alevikus Kooli tn 1 lõpetas 01.12.2019 tegevuse
- * Lähthe Apteek (OÜ Anne-Mai apteek) lõpetas 10.12.2019 tegevuse Tartumaal Lähthe alevikus (samas jätkas tegevust Mustvee Apteegi haruapteek)
- * Tartu Ringtee Südameapteek (Pharma Group OÜ) Tartu linnas Ringtee 60 a on alates 27.11.2019 kuni 01.04.2019 suletud

Lugol KIDS

suu- ja kurgupihusti lastele

meditsiiniseade

- Kaitseb suuõõne ja kurgu limaskestast kahjulike keskkonnategurite ja patogeensete mikroobide eest.
- Toetab suuõõne ja neelu limaskestast niiskust ja parandab selle loomulikku funktsiooni.
- Aitab eemaldada ebameeldivat tunnet kurgus (kui laps kaebab kurguvalu ja valu neelamisel).
- Kasutatakse abivahendina kurgu- või suuärrituse ravi toetuseks (külmetuse, tonsilliidi, farüngiidi, larüngiidi, stomatiidi, gingiviidi korral).

Laste hingamiselundid on väga õrnad ja need on pidevalt töös. Laste tundlikke limaskesti mõjutavad peamiselt limaskestast kuivamine ja kurguärritus. Kuivus ja ärritus võivad tekkida mitmel põhjusel. Üks neist on kuiv õhk, mis tekib külmal aastaajal ruumide kütmise tõttu. Talvel ärritab limaskesti ka külm õhk õues ja soojematel kuudel õhu jahutamine konditsioneerimise tagajärjel. Samuti võib probleemiks olla liiga külma

toidu söömine, näiteks kui laps sööb liiga palju jäätist. Probleeme põhjustab ninahingamise häire, kui õhk satub otse kurku ja alumistesse hingamisteedesse ning limaskestad jahtuvad ja kuivavad. Lapse kurku ärritab ka see, kui ta viibib suitsuses või tolmuses keskkonnas. Kui limaskest on ärritatud ja nõrgestatud, saavad mikroobid lihtsamalt organismi tungida. Lugol Kids suu- ja kurgupihustis sisalduvad glütseriin ja allantoiin moodustavad kaitsekihi, mis säilitab limaskestast terviklikkust ja kaitseb seda kahjulike keskkonnategurite ning patogeensete mikroobide eest, samuti rahustavad need oma niisutava ja pehmedava toimega ärritatud limaskestast ning aitavad vähendada kurgus kuivuse- ja kõditunnet, neelamisel valu-, võõrkehatunnet jne.

7th FIP Pharmaceutical Sciences World Congress (PSWC)

Montreal, Canada
22-27 May 2020

Smart therapeutics for a complex world

Save
the Date

PSWC 2020:

A MUST FOR ALL
INVOLVED IN THE
PHARMACEUTICAL
SCIENCES

We live in exciting times. More than ever, innovation is emerging at the interface of disciplines. PSWC 2020 invites you to come to vibrant Montreal, Canada, to network with leading experts from across the world, compare best practices and learn about the latest trends in pharmaceutical sciences:

- How to meet the specific challenges of emerging therapeutic modalities, from small molecules to biologics to cell-based therapies to genome editing.
- How artificial intelligence (A.I.), with its ability to detect patterns in large data sets, learn from experience and assist decisions processes, is poised to bring pharmaceutical sciences and pharmacy practice into a new era.
- How comparative effectiveness research using real-world evidence and observational studies of pharmacy practice may contribute to the effective implementation of therapeutic innovations in a context-appropriate manner in communities around the world.
- How to promote a healthy regulatory and business ecosystem allowing effective translational research and long-term career development in pharmaceutical sciences.

Come to Montreal for PSWC 2020 and share the vision of smart therapeutics!

<https://pswc2020.congress.pharmacy>

 "Pharmaceutical Sciences at FIP"

 @FIP_BPS

**MONTREAL
PSWC 2020**
22-27 May

Your Hosts

The **International Pharmaceutical Federation** (FIP) together with The **Canadian Society for Pharmaceutical Sciences** (CSPS) and The **Université de Montréal** (UdeM)

General Information
FIP Congresses & Conferences
T +31 (0) 70 302 19 82
F +31 (0) 70 302 19 99
congress@fip.org
www.fip.org

CSPS

**Canadian Society for
Pharmaceutical Sciences (CSPS)**

275 Bay Street
Ottawa, ON K1R 5Z5
Canada
www.cspscanada.org

**Université
de Montréal**

**Université de Montréal
(UdeM)**

Faculty of pharmacy
2940, Chemin de la Polytechnique
Montréal (Québec), H3T 1J4
Canada
www.umontreal.ca